

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Özəl klinikalarda
"od" qiymətinə
əməliyyatlar
və gizlədilən
vergi...

yazısı səh.6-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 15-16 dekabr 2018-ci il Şənbə № 269 (7158) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezidentdən Qarabağla bağlı "daha əlverişli vəziyyət yaranıb" anonsu

Politoloq: "Azərbaycan Qarabağ klanının yerinə gələn Paşinyana da rahat həyat vəd etməyəcək"

yazısı səh.3-də

Lavrov Qarabağla bağlı Rusiyanın mövqeyini açıqladı

yazısı səh.9-da

Razim Məmmədovun söküntü altında qalan karyerası

yazısı səh.7-də

"Aİ Dağlıq Qarabağın və ətraf rayonların Azərbaycan torpağı olduğunu təsdiqləyib" - Mahmud Məmməd-Quliyev

yazısı səh.2-də

"Müxalifətin zirvə görüşü" nə 10 gün qaldı - dövlətlərə start verilib

yazısı səh.5-də

Azərbaycanla Aİ saziş imzalamaya yaxınlaşıb

yazısı səh.9-da

İnqilab illüziyası müxalifəti rahat buraxmır

yazısı səh.5-də

Robert Köçəryan hərbi tribunala verilə bilər - Xocalıya görə...

yazısı səh.10-da

İran-İsrail qarşıdurması böyük müharibəyə çevrilə bilər

yazısı səh.12-də

"AES kimi milyardlıq layihə Azərbaycana lazım deyil" - eks-nazir

yazısı səh.10-da

İki restoran bağlandı - ekologiyamı korladığına görə

yazısı səh.2-də

XƏLƏF XƏLƏFOV "DİPLOMAT"INI NİYƏ MƏMUR "ÇANTA" SINA DƏYİŞDİ - İLGİNC İDDİALAR

21 il nazir müavini işləyən, müstəqil Azərbaycanda ən təcrübəli diplomatlardan birinin Nazirlər Kabinetində Aparat rəhbəri təyinatı haqlı suallar yaradıb; bir ay əvvəl Xəzər məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndə təyin edilən Xələfovla bağlı nə baş verdi ki...

yazısı səh.5-də

Brüsseldən İrəvana sərt şillə - Bakının diplomatik uğuru

Düşməne qarşı təbliğat savaşında mühüm gəlişmə; Avroparlament prioritetini dəqiqləşdirdi: "Qarabağ yalnız Azərbaycanın tərkibində ola bilər"; Qərblə əlaqələrdə daha bir mühüm yenilik: ABŞ hərbi sahəni də yaxşı bilən diplomati ölkəmizə səfir göndərdi...

yazısı səh.8-də

Fəzail Ağamalı:
"Yeni başçılar elə işləməlidir ki, vətəndaşlarımızın problemləri dərhal həllini tapsın"

yazısı səh.7-də

Siyavuş Novruzovdan
Rusiyadakı oliqarxlarla bağlı yeni ittihamlar

yazısı səh.4-də

"Gələn il Dağlıq Qarabağ münafişəsinin həllində irəliləyiş əldə etməliyik" - Elmar Məmmədov

yazısı səh.2-də

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin xarici işlər nazirini qəbul etdi

Prezident İlham Əliyev dekabrın 14-də Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlunu qəbul edib. "Report" xəbər verir ki, dövlət başçısı, ilk növbədə Ankarada dəmir yolu qəzası nəticəsində insan tələfatı ilə əlaqədar başsağlığı verib.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan-Türkiyə dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bu gün ən yüksək səviyyədə olduğunu qeyd edib, 2018-ci ilin əlaqələrimizin daha da möhkəmləndirilməsi baxımından çox məhsuldar olduğunu deyib. Özünün Türkiyəyə çoxsaylı səfərlərinə və eləcə də Türkiyə Prezidentinin Azərbaycana səfərlərinə toxunan dövlət başçısı bildirib ki, birgə iştirak etdiyimiz layihələrin açılışları, Azərbaycanla Türkiyənin təşkil etdiyi hərbi parad və digər önəmli hadisələr birliyi-

mizi bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Birgə həyata keçirilən layihələrdən danışan Prezident İlham Əliyev TANAP, TAP, Bakı-Tbilisi-Qars və eləcə də digər layihələrin dünya üçün böyük əhəmiyyət daşıdığını və ölkələrimizin bütün məsələlərlə bağlı bir-birini dəstəklədiyini deyib. Dövlət başçısı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli işində Türkiyənin hər zaman birmənalı şəkildə Azərbaycanın yanında olduğunu və Türkiyənin bu məsələ ilə bağlı verdiyi son açıqlamaları

məmnunluq hissi ilə qeyd etib, qardaş ölkənin bu mövqeyinə görə minnətdarlığını bildirib.

Mövlud Çavuşoğlu qəbulu və başsağlığına görə dövlət başçısına minnətdarlığını bildirib. M.Çavuşoğlu Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarını və ən xoş arzularını dövlət başçısına çatdırıb.

Türkiyəli nazir qeyd edib ki, qardaş Azərbaycan və Azərbaycanın lideri Prezident İlham Əliyev hər zaman Türkiyənin yanında olub və Türkiyə də eyni şəkildə həmişə Azərbaycanın yanındadır. Mövlud Çavuşoğlu Bakıda keçirilən Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının

(QDİƏT) Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 39-cu iclasına toxunaraq bu tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə Azərbaycan tərəfinə təbriklərini çatdırıb. O, Azərbaycanın mühüm beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi məkana çevrildiyini məmnunluqla qeyd edib. Mövlud Çavuşoğlu bildirib ki, Azərbaycan və Türkiyə dövlətləri başçılarınin səmimi dostluğu və qardaşlığı, onların verdiyi tapşırıqlar sayəsində iki ölkənin Xarici İşlər nazirlikləri sıx qarşılıqlı fəaliyyət göstərirlər. O, eyni zamanda, ölkələrimizin həyata keçirdiyi global layihələrin önəmini qeyd edib və qarşıda bir çox görüşləri mühüm işlərin olduğunu deyib. Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunan nazir bu münaqişənin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü əsasında həlli ilə bağlı Türkiyənin bundan sonra da güclü dəstək verəcəyini qeyd edib.

Söhbət zamanı ikitərəfli münasibətlərin perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Dövlət başçısı Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarına görə minnətdarlığını bildirib, onun da salamlarını və ən xoş arzularını Türkiyə Prezidentinə çatdırmağı xahiş edib.

"Aqrar tədarük və təchizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti yaradıldı

Prezident İlham Əliyev "Aqrar tədarük və təchizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması haqqında fərman imzalayıb.

Fərmanda qeyd edilir ki, "Ərzaq məhsullarının tədarükü və təchizatı" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ləğv edilsin.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində səhmləri dövlətə məxsus olan "Aqrar tədarük və təchizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra - Cəmiyyət) yaradılır.

Müəyyən edilir ki, Cəmiyyət "Ərzaq məhsullarının tədarükü və təchizatı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin hüquqi varisidir və onun bütün hüquq və öhdəlikləri, habelə əmlakı Cəmiyyətə keçir; bu Fərmanda nəzərdə tutulan müddət ərzində "Ərzaq məhsullarının tədarükü və təchizatı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi həyata keçirir; Cəmiyyət dövlət sifarişləri ilə kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsullarının istehsalçılardan və satıcılardan mərkəzləşdirilmiş qaydada satın alınmasını və ixracını, habelə tədarük edilərək satılan təşkilatların mürciətləri əsasında onlara təqdim edilməsini həyata keçirən, eləcə də qeyd olunan istiqamətlərdə fəaliyyətin təşkililə bağlı digər tədbirlər görülməsini təmin edən kommersiya hüquqi şəxsidir; Cəmiyyətin fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti üç üzvdən ibarət İdarə Heyəti həyata keçirir; Cəmiyyətin İdarə Heyətinin sədrini və digər üzvlərini Azərbaycan Respublikasının kənd təsərrüfatı naziri vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edir.

Cəmiyyət "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatına alındığı gündə "Ərzaq məhsullarının tədarükü və təchizatı" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti öz fəaliyyətini davam etdirəcək.

"Aİ Dağlıq Qarabağın və ətraf rayonların Azərbaycan torpağı olduğunu təsdiqləyib"

"Avropa İttifaqı (Aİ) Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələsində əvvəllər ATƏT-in Minsk qrupunun mövqeyində dururdu".

"Report" xəbər verir ki, bunu QDİƏT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının Bakıda keçirilən iclasının yekunlarına həsr olunan mətbuat konfransında Azərbaycanın xarici işlər nazirinin müavini Mahmud Məmməd-Quliyev Avropa İttifaqının xarici siyasət və təhlükəsizlik sahəsindəki ümumi siyasətinə dair ötən gün Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi qətnamə ilə bağlı suala cavab verərkən bildirib.

"Bu qətnaməni qəbul etməklə Avropa İttifaqı Dağlıq Qarabağla ətraf yeddi rayonun Azərbaycan torpağı olduğunu bir daha təsdiqləyib. Belə ki, qətnamədə Aİ-nin Şərç Tərəfdaşlığı bölgəsindəki münaqişələrə yanaşmasının bununla eyni olduğu bildirilir. Əvvəllər isə Aİ Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yalnız ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində həlli siyasətini dəstəkləyirdi", - nazir müavini vurğulayıb.

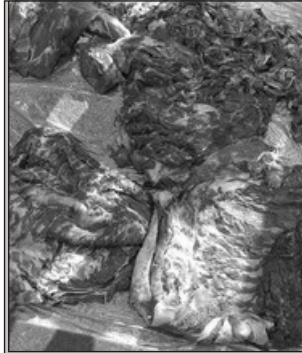
İki restoran bağlandı - ekologiyani korladığına görə

Daha 17 obyekt də eyni aqibət gözləyir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN) tərəfindən Bakı, Sumqayıt, Gəncə və Abşeron yarımadasında müasir standartlara uyğun təmizləyici qurğuları olmayan, havanı çirkləndirən 292 işə obyektindən atmosfərə atılan tullantılarla bağlı monitorinqlər aparılıb.

Trend-in məlumatına görə, bunu nazirliyin mətbuat xidmətinin rəhbəri İradə İbrahimova bildirib.

İ.İbrahimovanın sözlərinə görə, ETSN tərəfindən verilən vaxtdan bu günə qədər 223 işə obyektində müasir standartlara cavab verən qurğu quraşdırılıb. İki restoran məhkəmənin qərarı ilə bağlanıb. Onlar "Özkardeşlər" və "Qızıl balıq" adlı işə obyektləridir.

İ.İbrahimova qeyd edib ki, məhkəmə tərəfindən 17 restoranın bağlanması istiqamətində işlər görülür.

Ağcabədi mənsəyi məlum olmayan 170 kq ət aşkarlandı

Əhalinin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, insan sağlamlığına ciddi zərər vuran, istifadəyə yararsız yeyinti məhsullarının satışının qarşısının alınması istiqamətində polis orqanlarının aidiyyəti qurumlarla birgə tədbirləri davam etdirilir.

DİN Mətbuat Xidmətindən Trend-ə verilən məlumata görə, növbəti belə tədbir dekabrın 13-də DİN-in Baş İctimai Təhlükəsizlik İdarəsinə bilavasitə tabe olan Karantin tədbirlərini təmin edən Əlahiddə Polis Taboru əməkdaşlarının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin nümayəndələri ilə birgə Ağcabədi rayonu ərazisində keçirilib.

Rayonun Avşar kənd sakini Məzahir Rüstəmov məxsus həyətyanı sahəyə baxış zamanı oradan mənsəyi məlum olmayan və nə-təmiz vəziyyətdə saxlanılan çəkisi 170 kiloqram ət məhsulu aşkar edilib.

Ətdən götürülmüş nümunələr ekspertiza keçirilməsi üçün Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin laboratoriyasına təhvil verilib.

"Gələn il Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində irəliləyiş əldə etməliyik" - Elmar Məmmədyarov

"Azərbaycan Qara dəniz regionunun gələcək rifahına qətiyyətlə inanır və bu gələcəyin yalnız yaxşı qonşuluq, qarşılıqlı hörmət, humanizm və tolerantlıq əsasında qurulmasından heç bir şübhəsi yoxdur".

Musavat.com xəbər verir ki, bunu Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov dekabrın 14-də Bakıda keçirilən QDİƏT üzv dövlətlərinin Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 39-cu iclasında çıxışı zamanı deyib.

O bildirib ki, regional əməkdaşlıq üçün, xüsusilə də QDİƏT məkanında, ən böyük maneələr həll olunmamış münaqişələrdir: "Azərbaycan və Ermənistan üçün bu Dağlıq Qarabağ münaqişəsidir. Azərbaycan torpaqlarının hərbi işğalı həll yolu deyildir və heç vaxt Ermənistanın istədiyi siyasi nəticəni verməyəcək.

Azərbaycanın əsas mövqeyi QDİƏT nizamnaməsində də təsdiq edilən beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, xüsusilə də dövlətlərin beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri çərçivəsində suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə əsaslanır.

Hələ də davam edən işğalçılıq və özünü təcrid siyasəti Ermənistanı həmçinin regionda iqtisadi artım və ticarət potensialından məhrum edir. Bu, həmçinin bir-birimizin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə tam hörmət etməklə ümumi regional ticarət qurmaq söylərimizə xələl gətirir.

Biz ümid edirik ki, bu ölkənin xalqının mandatına əsasən Ermənistanı yeni bir hökumət formalaşdıqda, gələn il irəliləyiş əldə etməliyik və bölgəyə sülh, sabitlik və tərəqqi gətirmək üçün yaxşı imkan yaratmalıyıq".

Azərbaycan prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev dekabrın 13-də Milli Olimpiya Komitəsinin 2018-ci ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimində Azərbaycanın həlli vacib olan ən mühüm problemi ilə bağlı çox mühüm bəyanatlar səsləndirib.

Ölkə prezidenti bu il Ermənistanında çox ciddi dəyişikliklərin baş verdiyini vurğulayıb. Deyib ki, iyirmi il ərzində hakimiyyəti qanunsuz olaraq zəbt etmiş kriminal xunta rejimi çökdü və bizim dediyimizi indi erməni xalqı deyir. "Kriminal, rüşvətxor rejim 20 il ərzində öz xalqını istismar edirdi və bu rejimin acı sonu məntiqə tam uyğundur. Onu da deməliyəm ki, bizim ardıcıl, məqsədyönlü siyasətimiz kriminal xunta rejiminin çökməsində öz rolunu oynamışdır. Çünki bizim siyasətimiz dəyişməz olaraq qalır. Nə vaxta qədər ki, bizim torpaqlarımız işğal altındadır, biz bütün imkanlardan istifadə edib Ermənistanı təcrid vəziyyətində saxlayacağıq və buna nail olduq" - prezident bildirib.

Ölkə başçısı bir daha bəyan edib ki, Azərbaycanın təşəbbüsü ilə reallaşan global enerji, nəqliyyat layihələri Ermənistandan yan keçir: "Bizim siyasətimiz nəticəsində Ermənistanında demoqrafik böhran yaşanır, insanlar ölkəni kütləvi surətdə tərk edir, iqtisadi inkişaf üçün heç bir əsas yoxdur, xarici sərmayə qoyulmur, onların beynəlxalq bazarlara çıxışı çox çətinləşib. Beynəlxalq müstəvidə sübut edə bilməmiş ki, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münasibətində haqlı tərəf bizik. Yəni bütün bu və başqa amillər, əlbəttə, bizim hərbi qüdrətimiz Ermənistanı bu ağır vəziyyətə salmışdır".

Ölkə başçısının sözlərinə görə, işğal edilmiş torpaqlarımızın bir hissəsinin iki il bundan əvvəl işğalçılardan azad edilməsi, o torpaqlarda Azərbaycan bəyrazının qaldırılması kriminal rejimə çox böyük zərbə olub: "O vaxtdan bu günə qədər o ölkənin güclü olmayan dayaqları daha da laxlayaraq sıradan çıxıb. Yəni bu, bizim qonşuluğumuzda baş vermiş hadisələrdir. Əlbəttə, hesab edə bilməyirik ki, bu gün Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münasibətinin həlli üçün daha əlverişli vəziyyət yaranıb. Bir çox amillər bunu deməyə əsas verir. İlk növbədə bizim artan gücümüz, potensialımız, iqtisadi, hərbi, siyasi gücümüz, beynəlxalq mövqələrimiz bunu deməyə əsas verir. Biz bu istiqamətdə öz ardıcıl siyasətimizi davam etdirəcəyik".

Dövlət başçısı deyib ki, beynəlxalq təşkilatların Er-

Prezidentdən Qarabağla bağlı "daha əlverişli vəziyyət yaranıb" anonsu

Politoloq: "Azərbaycan Qarabağ klanının yerinə gələn Paşinyana da rahat həyat vəd etməyəcək"

mənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münasibəti ilə bağlı bizim mövqeyimizi əks etdirən bir çox qərar və qətnamələri olub: "İkitərəfli sazişlərimizdə bu məsələ bizim mövqeyimizi əks etdirərək öz həllini tapmışdır. Avropa İttifaqı ilə tərəfdaşlıq prioritetləri sənədinin imzalanması çox əlamətdar hadisə idi. Bu sənəddə göstərilir ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi, sərhədlərinin toxunulmazlığı dəstəklənir. NATO-nun zirvə görüşündə ərazi bütövlüyü-müzlə bağlı çox önəmli məsələ öz əksini tapmışdır. İkitərəfli imzalanmış sənədlərdə daim bizim mövqeyimiz öz əksini tapır. Mən deyəndə ki, bizim beynəlxalq nüfuzumuz artır, bunu nəzərdə tutaram. Eyni zamanda Azərbaycan xalqı bunu yaxşı bilir ki, hətta Ermənistanın üzv olduğu, bizim üzv olmadığımız təşkilatlarda da bizim mövqeyimiz üstünlük təşkil edir və bu, Ermənistanında isterikaya səbəb olur".

Maraqlıdır ki, eyni vaxtda Ermənistanın təkləndiyi bərdə fikirləri elə işğalçı ölkənin təmsilçiləri də dilə gətirirlər. Azərbaycan rəhbərliyinin xəbərdarlığı Ermənistan üçün növbəti şans da sayılır, əgər fürsətdən yararlanmaq istəsələr, torpaqların azadlığı barədə qərar verməli, bölgədə sülhün bərqərar olunması is-

tiqamətində addım atmalıdır. İstənilən halda, Azərbaycanın dövlət başçısının "münasibətinin həlli üçün daha əlverişli şərait yaranıb" deməsi, ciddi anonsdur.

Politoloq Qafar Çaxmaqlı bu barədə qəzetimizə qısa və konkret fikir bildirdi: "Məncə, prezident bu amili nəzərdə tutur: dünya birliyi Avropa quruluşları son zamanlar daha çox bu fikri səsləndirirlər ki, münasibət Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməlidir. Ermənistan bunu qəbul etməsə, Azərbaycan güc tətbiq edərkən onu qınayan olmayacaq. Ermənistanında gedən proseslərin də Azərbaycanın haqq işinə yardımı ola bilər".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə bu mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat" a açıqlamasında əvvəlcə dedi ki, Nikol Paşinyan parlament seçkisindəki qələbəsindən sonra ilk olaraq Qarabağ separatçılarının lideri Bako Saakyanla görüşüb: "Paşinyanın bu görüşdən bir neçə məqsədi var idi. Birincisi, Paşinyan separatçıların lideri ilə görüşməkdə erməni cəmiyyətinə mesaj göndərir ki, o da əvvəlki kimi işğalçı siyasəti davam etdirəcək. Paşinyana bu görüş həm də ona görə vacib idi ki, daxildəki və xaricdəki millətçilər narahat olma-

sınlar. İkincisi, Paşinyan tez-tez Bako Saakyanla görüşməklə onu nəzarətdə saxlamaq istəyir. Çünki Paşinyanın əsas rəqibləri ona qarşı "Qarabağ kartını" istifadə etməyə çalışacaqlar. "Qarabağ klani" Paşinyana qarşı mübarizədə Bako Saakyanı istifadə etməyə çalışacaq. Paşinyan Saakyanı başa salmaq istəyir ki, Qarabağ separatçılarının lideri Robert Köçeryan və Serj Sərkisyan tərəfdarlarının yanında olmasın. Əks halda Paşinyan Dağlıq Qarabağın maliyyəsini azalda bilər. Təsədüfi deyil ki, Yerevandakı görüşdə Ermənistanla separatçıların birgə büdcəsi müzakirə olundu. Bako Saakyan hələ ki güclünün yanında olacaq. Ermənistanında isə güclü hələlik Nikol Paşinyandır. Buna baxmayaraq, Qarabağ separatçıları öz yerliyi olan - Köçeryan və Sərkisyan tərəfdarları ilə də gizli təmaslarına davam edəcəklər. Bako Saakyan həm Nikol Paşinyanla əməkdaşlıq edəcək, həm də Köçeryan və Sərkisyan tərəfdarları ilə gizli təmaslarına davam edəcək".

E.Şahinoğlu bildirdi ki, bu şərtlər altında Nikol Paşinyan Azərbaycanla sülhə hazır olmayacaq: "Paşinyan status-kvonu davam etdirəcək. Ancaq status-kvonun davamı cəbhə bölgəsindəki və-

Yeni ABŞ səfiri Bakıya nə vaxt gələcək?

ABŞ Senatı Earle D.Litsenberqerin Azərbaycana səfir postuna namizədliyini təsdiqləyib. Onu bu vəzifəyə Prezident Donald Trump irəli sürmüşdü.

İndiyədək Litsenberqer Birləşmiş Ştatların Serbiyada, Qırğızıstandakı səfirliklərində, eləcə də ABŞ-ın NATO missiyasında çalışıb. O, hazırda Dövlət Departamentində hərbi-siyasi məsələlər üzrə bürodada aparıcı məsləhətdir. Yeni səfirin fransız, rus, serb-xorvat və bolqar dillərini bildiyi xəbər verilir.

Modern.az xatırladır ki, indiyə kimi ABŞ hökumətinin Azərbaycana aşağıdakı səfir təyinatları olub. İlk təyin olunmuş səfir Robert Finn 1992-ci ildə bir neçə ay ərzində bu postu tutub. 1992-ci ilin mart ayında ABŞ-ın Bakıda diplomatik missiyasını o açdı və üç il səfirliyə başçılıq edib.

Daha sonra Riçard Mayls 1992-ci ildən 1993-cü ilə kimi Amerikanın Azərbaycandakı səfiri olub.

Digər səfirlər - Riçard Kozlariç (1994-1997), Stenli Eskudero (1997-2000), Ross Uilson (2000-2003), Rino Haniş (2003-2006), Enn Dersi (2006-2009), Metyu Brayza (2011-2012), Riçard Morniqstar (2012 -2014), Robert Sekuta (2015-2018).

Maraqlı olan prezident Trampın Azərbaycana səfir göndərdiyi şəxsə bağlı məqamlardır.

Litsenberqerin rəhbərlik etdiyi Hərbi-Siyasi Məsələlər üzrə Büro ABŞ Dövlət Departamentinin üreyi sayılır. O ən çətin bölgələrdə-Əfqanıstan, Serbiya, Qırğızıstan, Qazaxıstan, Bolqarıstan və Əlcəzairdə diplomatik xidmətdə olub. Kifayət qədər təcrübəli diplomat olan Litsenberqer bir müddət ABŞ dövlət katibinin I müavini səlahiyyətini də icra edib.

ABŞ mediası bir müddət əvvəl onun prezidentin hərbi-siyasi məsələlər üzrə müşaviri və ya NATO-da ABŞ nümayəndəliyinin rəhbəri təyin ediləcəyi barədə məlumatlar yaymışdı. Görünür, Birləşmiş Ştatlar mediası Litsenberqeri layiq hesab etdiyi üçün onun belə mühüm vəzifəyə namizədliyini versiya kimi irəli sürmüşdü.

Ekspertlər hesab edir ki, Donald Trampın belə önəmli diplomatı Azərbaycana səfir göndərməsi Vaşinqtonun Azərbaycanda öz siyasətini gücləndirmək istəyi və ölkəmizə xüsusi önəm verməsindən irəli gəlir. ABŞ hər vaxtlə Azərbaycanla sıx əlaqələrə can atır. Mühüm enerji layihələri icra edən Azərbaycan İran və Rusiya ilə qonşuluğuna görə də strateji əhəmiyyətli bir ərazidir.

Yeni səfirin Bakıya nə zaman gələcəyi barədə hələ ki, məlumat verilmir.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

ziyyəti gərginləşdirəcək. Nikol Paşinyan isə müharibədən yətdən getməsinə sevinir. Ancaq Azərbaycan Ermənistan-əndəki müharibə aləti ilə də Paşinyana təzyiq etmək olar. Buna Azərbaycan prezidentinin Qarabağla bağlı son çıxışı da dəlalət edir. Rəsmi Bakı Ermənistanında 20 ildən sonra

□ **Cavid TURAN,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanlı PR mütəxəssis beynəlxalq müsabiqənin münisflər heyətində

İctimaiyyətlə əlaqələr (PR) üzrə azərbaycanlı mütəxəssis Rusiyanın paytaxtı Moskvada keçirilən Beynəlxalq İctimaiyyətlə Əlaqələr Mütəxəssisləri Assosiasiyasının (İPRA) "Eventiada İPRA Golden World Awards 2018" müsabiqəsində münisflər heyətində yer alıb. Bu barədə müsabiqənin rəsmi internet sahifəsində - <https://www.ldfforum.com/en/məlumat/verilib>.

Münisflər heyətinin tərkibində iştirak etmiş İlham Məmmədovun (Məmmədov) sözlərinə görə, Moskvada keçirilən beynəlxalq müsabiqəyə 01.09.2017-01.10.2018 tarixləri aralığında icra edilən layihələr təqdim edilib. Müsabiqənin predmetləri gənclər, şirkətlər, agentliklər, yerli və regional icra orqanları, peşəkar assosiasiyalar, universitetlər və digər tədris və ixtisaslaşmış müəssisələr tərəfindən reallaşdırılmış kommunikasiya layihələri təşkil edib.

PR mütəxəssis bildirib ki, müsabiqəyə təqdim edilən layihələrə qarşı bir sıra tələblər irəli sürülüb. Belə ki, bu layihələr özündə etik qaydalara cavab verməli, spirtli içkilər, tütün məmulatları, zorakılıq, milli və digər ayrı-seçkiliklər daşıma-malıdır: "Müsabiqəyə dünyanın 20-ə yaxın ölkəsindən 10 nominasiya üzrə yüzdən artıq layihə təqdim edilmişdi. Bunlar "Korporativ kommunikasiyalar", "Rəqəmsal və SMM Layihələr", "Sosial layihələr", "İlin ən yaxşı tədbiri", "İctimai layihələr", "Ümumi layihələr", "Marketinq kommunikasiyaları", "Ən yaxşı könüllü layihəsi", "Ən yaxşı mədəni layihə" və "İdman kommunikasiyası sahəsində ən yaxşı layihə" nominasiyaları olub".

İ. Məmmədovda yaxın gələcəkdə bu müsabiqənin Azərbaycanı da baş tutacağına əmin olduğunu bildirib.

Qeyd edək ki, İlham Məmmədov (Məmmədov) uzun illər ölkə mediasında jurnalist kimi, daha sonra isə dövlət və özəl sektorda ictimaiyyətlə əlaqələr sektorunda rəhbər vəzifələrdə çalışıb. O, həmçinin "Azərbaycan İctimaiyyətlə Əlaqələr Mütəxəssisləri Assosiasiyasının" (APRA) həmtəsisçisi, "Baku School of Public Relations" şirkətinin rəhbəridir. Hazırda İlham Məmmədov "Veyselöglü" şirkətlər qrupunun İctimaiyyətlə əlaqələr departamentinin rəhbəridir.

□ Musavat.com

Milli Məclisin dekabrın 7-də keçirilən plenar iclasında parlamentin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri, hakim Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) icra katibinin müavini Siyavuş Novruzov Rusiyadakı azərbaycanlı iş adamlarını sərt tənqid edib və sensasion ittihamlar irəli sürmüşdü.

Komitə sədri onları fəaliyyətsizlikdə ittiham edərək xatırlatmışdı ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında yüksək səviyyəli münasibətlər var: "Bu münasibətlərdən ən çox bəhrələnən kimdir? Rusiyada bizneslə, sahibkarlıqla məşğul olan azərbaycanlılar. Zatulın haqqında danışılır. Onun keçirdiyi toplantıda erməni di-

asporu iştirak edir və onların cəlb etdiyi insanlar var. Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyi, Heydər Əliyev Fondu və gənclər təşkilatlarından başqa hansı təşkilat orada tədbir keçirib? Hansı tədbir keçirə-bizneslə, sahibkarlıqla məşğul olan azərbaycanlılar. Zatulın haqqında danışılır. Onun keçirdiyi toplantıda erməni di-

Siyavuş Novruzovdan Rusiyadakı oliqarxlarla bağlı yeni ittihamlar

Milli Məclisin komitə sədri: "Fikirlərimdə qalırım"

"Onların Azərbaycan-Rusiya münasibətlərindən, Azərbaycanın dövlət başçısının Rusiya prezidenti ilə olan dostluq münasibətindən, Azərbaycanın regionlarla, birbaşa qubernatorlarla əlaqələrindən bəhrələnməsinin nəticəsini hələ Azərbaycan görmür"

bəhrələnilər. Rusiyada azərbaycanlılara qarşı hər hansı hücumu, başqa hərəkətlər yoxdur".

S. Novruzov ardınca demişdi ki, həmin iş adamları "Milyonerlər İttifaqı" (əslində isə qurum qeyri-rəsmi "Milyarderlər İttifaqı" adlandırılır-O.) yaradır, anti-Azərbaycan mövqeyi tuturlar: "Erməni planı əsasında Azərbaycanı bəzi anti-Azərbaycan qüvvələrini maliyyələşdirməklə məşğuldurlar. Bu adamlar irəli çıxmalıdır. Rusiya parlamentində bir Zatulın var, amma yüzlərlə digər insanlar fəaliyyət göstərirlər, onları cəlb etmək lazımdır ki, ölkəmizin haqq sözünü desin. Tək dövlətlə deyil, insanlar da məsuliyyətini dərk etməlidir".

Hüquq elmləri doktoru, professor İlham Rəhimov "Yeni Müsavat"a geniş müsahibəsində bu mövzu ilə bağlı suala cavabında maraqlı fikirlər söyləyib. Hüquq professoru deyib ki, ümumi danışmaq-la konkret fikir söyləməyin fərqi var: "Siyavuş Novruzov konkretləşdirsin, görək, kimi nəzərdə tutur. Yəqin Novruzov kimi çoxları bilmir, informasiya üçün deyim ki, Rusiyada azərbaycanlıların problemlərinin çözümünə gücü çatan və gücünü əsirgəməyən biznesmenlərimiz də var, ziyallılarımız da, nüfuzlu in-

sanlarımız da... Bizim şirkətimiz Azərbaycan adına Rusiyada keçirilən bir çox tədbirlərin təşkilatçıları sırasında yer alır və gərəklilişəxlərin bu haqda bilgisi var. Ona görə də ucdantutma ittihamları irəli sürmək absurdur. Digər tərəfdən, Rusiyadakı Azərbaycan elitasının miqyaslı işlər görməsi üçün konkret quruma ehtiyac var. Bu gün həmin qurum yoxdur. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin ləğvindən sonra sanballı təşkilat yaratmaq mümkün olmayıb. Bu baş verməyə qədər Rusiyadakı gücümüzü bir çətinin altında birləşdirib ciddi işlər görmək çətin olacaqdır. Bu, o demək deyil ki, bu gün Rusiyada azərbaycanlılar heç bir iş görmürlər. Məsələn, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə Rusiyada çox yüksək səviyyədə tədbirlər təşkil olunur. Bu tədbirlərə ciddi maraq var. Ancaq bu işləri diaspor fəaliyyətinə aid etmək doğru olmaz. Bizim Rusiyada qeydiyyatdan keçən, orada fəaliyyət göstərən, Rusiyadakı vətəndaşlarımızı yönəlik sağlam diaspor qurumumuz olmalıdır".

Komitə sədri Siyavuş Novruzov "Yeni Müsavat"a İlham Rəhimovun dedikləri barədə münasibət bildirdi. Dedi ki, parlamentdə səsləndirdiyi

fikirlərində qalır: "Mən parlamentdə də demişəm ki, Azərbaycan səfirliyi, Heydər Əliyev Fondu və Leyla Əliyevanın rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən Rusiya-Azərbaycan Gənclər Təşkilatından başqa orada tədbir keçirən yoxdur. Yeni kimsə gizləncə, harasa, nəse kömək edirsə, bu, o demək deyil ki, o, nə iş edir və ya onun məqsədləri nədən ibarətdir. Mən konkret olaraq erməniləri misal göstərmişəm. İndiyə qədər Azərbaycanın diaspor təşkilatı var idi. Onda konkret nə işlə məşğul idilər? Onda "milyarderlər ittiqaqı" yaratmışdılar, Azərbaycandakı seçkilərə, Azərbaycan dövlətinin daxili işlərinə müdaxilə etməklə məşğul idilər. Onlar Rusiyadakı bəzi qüvvələrin diktəsi ilə oturma-dururdular".

S. Novruzov əlavə etdi ki, artıq Azərbaycan 28-ci ildir müstəqil dövlət olaraq fəaliyyət göstərir: "Bu zaman ərzində həmin şəxslərin 3 nəfəri Rusiya Dövlət Dumasında, heç olmasa yerli parlamentdə təmsil olunubmu? Xeyr! Heç yerli parlamentdə də təmsil olunmayıblar. Elm sahəsində hansısa işlər görməyə, televiziya, radio, QHT-lərini yaratmağa da diaspor lazımdır? Yəqin ki, Rusiya TV-lərində ermənilərin iştirakı ilə keçirilən dəyirmi masalara baxırınsınız. Müxtəlif

adlar altında QHT-lər yaradılıblar, araşdırma mərkəzi, şərq mərkəzi, qərb mərkəzi, daha nələr. Bunlar da yaradılırlar və o vasitə ilə də televiziya çıxınırlar, Azərbaycanın maraqlarını müdafiə et-sinlər. Yoxsa elə pul qazanım, yaxud desinlər bunu edim, belə deyil. Gərək vətənpərvərlik insanın qanunda olsun. Biri çıxın ortaya, desin bunu mən etmişəm. 3 dəne azərbaycanlıni həbsdən qurtarmaq hələ əməl deyil. Hansı məqsədlə, nəyin müqabilində qurtarılıb, hələ o da əsas məsələ deyil. Əsas məsələ ümumdövlət, ümumxalq maraqlarıdır, fərdlər yox. Bunların heç biri heç bir iş görmür. Onların Azərbaycan-Rusiya münasibətlərindən, Azərbaycanın dövlət başçısının Rusiya prezidenti ilə olan dostluq münasibətindən, Azərbaycanın regionlarla, birbaşa qubernatorlarla əlaqələrindən bəhrələnməsinin nəticəsini hələ Azərbaycan görmür".

YAP funksioneri başqa bir məqama da toxundu: "Bir dəfə NTV-nin müxbiri cənab prezidentdən müsahibə alırdı. Cənab prezident soruşdu ki, siz niyə azərbaycanlıları Rusiya TV-lərinə dəvət etmirsiniz, orda göstərmirsiniz? Müxbir cavabında cənab prezidentdən soruşdu ki, "kimi?" Yeni əgər bunlar orda özlərini yaxşı tanıdı bilsəydilər, o jurnalist belə sual verməzdi. Bu, bir. İkincisi, "Yeni Müsavat"a müsahibə vermək qəhrəmanlıq deyil. "Yeni Müsavat"a istənilən adam müsahibə verə bilər. İlham Rəhimov bir dəne Rusiya kanalı, bir dəne Rusiya mətbuat orqanı, bir kanal, bir qəzet sahifəsi göstərsin ki, orda bunun Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ haqqında, ümumiyyətlə, Rusiyadakı azərbaycanlılar, onlara dəstək barədə bir yazısı gedib. "Yeni Müsavat"a mən də müsahibə verirəm, digərləri də, burada bütün Azərbaycanın yansı müsahibəsi gedir, bu, qəhrəmanlıq deyil". **Komitə sədri sonda bunları söylədi:** "Aprel döyüşlərində ermənilər səfərbər olundular Azərbaycana qarşı. Amma bu adamlar bir jurnalistə 5 manat pul verib, yaxud öz nüfuzundan istifadə edib hansısa iş görmədilər... Barmaq barmaqın üstünə qoymayıblar".

□ Cavid TURAN, Musavat.com

Dekabrın 13-də prezident İlham Əliyev xarici işlər nazirinin müavini Xələf Xələfovun vəzifəsindən azad edilməsi barədə sərəncam imzalayıb. Elə həmin gün axşam isə məlum olub ki, baş nazir Novruz Məmmədov sabiq nazir müavinini Nazirlər Kabinetinin bu günlərdə boşalan Aparat rəhbəri postuna təyin edilməsi barədə əmr verib.

Etiraf etmək lazımdır ki, hər iki sərəncam gözlənilməz olub. X.Xələfov 21 il nazir müavini işləyib və müstəqil Azərbaycanda ən təcrübəli diplomatlardan hesab olunur. Prezident düz bir ay əvvəl - noyabrın 14-də X.Xələfov Xəzər dənizi məsələləri üzrə Yüksək Səviyyəli İşçi Qrupda Azərbaycan Respublikasının səlahiyyətli nümayəndəsi təyin etmişdi.

Qeyd etmək lazımdır ki, X.Xələfov 2018-ci il avqustun 12-də Aktau şəhərində Xəzər dənizinin hüquqi statusu haqqında Konvensiyanın imzalanmasında çox əməyi olan diplomat idi. O, uzun illərdir ki, Xəzərin hüquqi statusu ilə bağlı danışıqlarda Azərbaycanın maraqlarını təmsil edirdi. X.Xələfov nazir müavini kimi Azərbaycanın qonşu ölkələrlə sərhədlərinin müəyyənləşdirilməsi (delimitasiyası) danışıqlarına da rəhbərlik edirdi. Elə bu günlərdə - mərhum prezident Heydər Əliyevin anım mərasimindən sonra X.Xələfov Gürcüstan və Azərbaycan arasında sərhədlərin delimitasiyası ilə bağlı komissiyaların fəaliyyəti barədə jurnalistlərə açıqlama vermişdi. O, yeni ildən delimitasiya ilə bağlı rəhbərlik etdiyi danışıqların sürətləndiriləcəyini də vəd etmişdi. Bu faktları yada saldıqda, X.Xələfovun nazir müavini görevindən ayrılması gözlənilməz qiymətləndirilə bilər. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, bu illər ərzində mediada da sabiq nazir müavininin adı heç vaxt mənfəi planda hallanmayıb.

X.Xələfovun yeni təyinatına gəlincə, bu ilin aprelinə baş nazir olan Novruz Məmmədov dekabrın 3-də Nazirlər Kabineti Aparatının rəhbəri 77 yaşlı Ağa-Bala Hacıyevi vəzifəsindən azad edib. Belə iddialar vardı ki, Aparat rəhbəri vəzifəsinə Ağa-Bala Hacıyevin müavini Natiq Məmmədov təyin ediləcək. Qeyd edək ki, Aparat rəhbəri baş

Xələf Xələfov "diplomat"ını niyə məmur "çanta"sına dəyişdi - ilginclik iddiaları

21 il nazir müavini işləyən, müstəqil Azərbaycanda ən təcrübəli diplomatlardan birinin Nazirlər Kabinetində Aparat rəhbəri təyinatı haqlı suallar yaradıb; bir ay əvvəl Xəzər məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndə təyin edilən Xələfovla bağlı nə baş verdi ki...

nazirdən sonra ikinci səlahiyyətli şəxs statusundadır. Amma iddialar təsdiqlənmədi və bu posta heç kimin gözləmədiyi halda Elmar Məmmədovun altı müavinindən biri olan X.Xələfov gətirildi.

"Yeni Müsavat"a daxil olan xəbərə görə, X.Xələfovun Nazirlər Kabinetinin Aparat rəhbəri təyinatı əvvəlcədən ən yüksək səviyyədə razılıq alınmışdır. Bunu sabiq nazir müavininin prezident sərəncamından cəmi bir neçə saat sonra yeni vəzifəyə təyinatı da təsdiqləyir.

Belə iddialar var ki, X.Xələfov özü iş yerini dəyişmək arzusunda olub. Onun baş nazir, uzun illər Prezident Administrasiyasında xarici siyasət şöbəsinə rəhbərlik etmiş N.Məmmədovla isti münasibətləri olduğu deyilir. Yeri gəlmişkən, həm N.Məmmədov, həm də X.Xələfov eyni ildə yüksək vəzifəyə təyinat alıblar. 2009-cu ildə isə Polşa Prezidenti Lex Kaçinskinin sərəncamı ilə Azərbaycan-Polşa münasibətlərinin inkişafı sahəsindəki xidmətlərinə görə isə hər iki məmur Polşanın yüksək ordeni ilə təltif olu-

nublar.

Gələnlə 60 yaş olacaq X.Xələfovun səhhətində ciddi problemlər olmasa da, görünür, 21 illik aktiv diplomatik fəaliyyət, tez-tez gerçəkləşən səfərlər onu yorub. Çünki diplomat peşəsinin nümayəndələri tez-tez xarici səfərlərə gedirlər. Bu da olduqca yorucu bir işdir. NK Aparat rəhbəri postu isə daha çox kabinet idarəçiliyi tələb edir. Hər halda diplomatik kanallardan sızan məlumatlar nazir müavini kimi onun işindən narazılıq olmadığını deməyə əsas verir.

X.Xələfov 1959-cu ilin sentyabrın 21-də Göyçə mahalının Cil kəndində anadan olub. 1977-1982-ci illərdə Kiyev Dövlət Universitetini bitirib. 1983-1990-cı illərdə Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyində inspektor-bölmə reisi kimi fəaliyyətə başlayıb.

1990-1991-ci illərdə SSRİ Xarici İşlər Nazirliyinin Diplomatik Akademiyasında təhsil alıb.

1991-1992-ci illərdə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin konsulluq idarəsinin 2-ci katibi vəzifəsində çalışıb. 1992-1997-ci illərdə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Mükavilə-Hüquq idarəsinin reisi olub. 1997-ci ildən isə Azərbaycan xarici işlər nazirinin müavini postunu tutub.

X.Xələfovun boş qalan yerinə təyinat olub-olmayacağı hələ ki dəqiqləşməyib. Ola bilsin ki, xüsusən də Xəzərin hüquqi statusu ilə bağlı tam yekunlaşmayan danışıqlar üçün E.Məmmədovun müavinlərindən biri görevləndirilsin. O da mümkündür ki, bu posta yeni təyinat olsun...

□ **ORXAN, "Yeni Müsavat"**

İnqilab illüziyası müxalifəti rahat buraxmır Razi Nurullayev: "Azərbaycanda inqilab təzahürləri görünmür"

Azərbaycanda ənənəvi müxalifətçilər son vaxtlar yenidən inqilab mövzusunun gündəmə gətiriblər. Artıq bir sıra internet televiziolarında, sosial şəbəkələrdə hətta inqilab müzakirəsi başlandı. Belə məlum olur ki, bu qüvvələr hələ də inqilab illüziyasından çıxmayıblar. Bu, nə ilə bağlıdır? Ümumiyyətlə, Azərbaycanda hazırda inqilab etmək mümkündürmü?

Yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Azərbaycanda hazırda inqilab təzahürləri görünmür, belə vəziyyətdə isə inqilab mövzusunun müzakirəyə çıxaranlara təəccüblənməmək olmur: "Düzdür, xalq arasında narazılıq var, sosial vəziyyətdən, sosial xidmətlərdən narazılıq mövcuddur. Amma, bu o demək deyil ki, inqilab havası var. Cəmiyyətdə narazılığın toplum qüvvəyə çevrilməsi müşahidə edilmişdir. Sadəcə, xüsusən, xaricdə yaşayanlar arasında yüzlərlə fəal var ki, onlar hər gün çevriliş, inqilab barədə danışır və xalqı buna səsləyirlər. Bütün bu cür açıq çağırışlara rəğmən, xalq arasında onlara dəstək hiss olunmur".

R.Nurullayev qeyd etdi ki, inqilablar yaxşı hal deyil və xalqlara, dövlətlərə xoşbəxtlik gətirmir. Yaxın Şərqdəki proseslər bunun bariz nümunəsidir. Hətta bəzi ölkələrdə inqilabın önünə keçən qüvvələrin özlərinin də acı taleyi olub.

R.Nurullayevə görə inqilab illüziyasına düşənlər bilməlidir ki, inqilab Azərbaycanın məhvi deməkdir: "İnqilab qıscıqlıq zəminində insanların öldürülməsi, oğurlanması deməkdir. Dəyişiklik olacağına, mövcud qanunlar çərçivəsində olmalıdır. Hələ də inqilaba üstünlük verənlərin görünür ki, cəmiyyətə təqdim etməyə daha məqbul dəyişiklik proqramları yoxdur".

Həmsöhbətimiz vurğuladı ki, bir sıra məmurların və strukturların yarıtmaz fəaliyyəti nazarı kəsimə əslində fürsət verir: "Bu cür abi-havanın yaranmasına ölkədə narazılıq yaradan dövlət qurumları və xidmət sahələri də var. Onlar Azərbaycan xalqını narazı salmaqla məşğuldurlar. Prezident fərman verdi ki, şəhid ailələrinə 11 min manat verilsin. Bu cür müsbət bir işi məmurlar müəyyən sayda şəhid ailələrinin ah-naləsinə çevirdilər.

Kommunal xidmətlərdə də dönüş edilməlidir. Məsələn, "Azəriqaz" öz fəaliyyəti ilə ölkədə ciddi narazılıq yaradır. Əksər ailələr "Azəriqaz"dan narazıdır. Görək bu qurumun başında dayananlar da evində qazın təzyiqinin olmamasından əziyyət çəkir? Baş nazirə müraciət etmişəm ki, bu sahədə milyonlarla korrupsiya əməlləri ehtimalı var, mütləq əncam çəkilməlidir. Sığorta şirkətləri vətəndaşları incidir, həyatından bezdirir, hər kəs narazıdır və hökuməti günahlandırır ki, heç bir tədbir görmür. Təhlükəli məsələlər bunlardır. Bu cür neqativlər inqilab arzulayanlara verilən fürsətdir".

□ **Etiyar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"**

"Müxalifətin zirvə görüşü" nə 10 gün qaldı-dəvətlərə start verilib

Dekabrın 25-də saat 12:00-da VHP-nin qərargahında "Müxalifət zirvəsi" keçiriləcək. Tədbirin təşkilatçısı sabiq daxili işlər naziri, AMDP sədri İsgəndər Həmidovdur. Dəyirmi masaya 36 siyasətçi dəvət olunub.

Artıq bu günlərdə qonaqlara rəsmi dəvətlər göndəriləcək. Eyni zamanda, İ.Həmidov zirvə görüşü ilə bağlı görüşlərə başlayıb.

Bu barədə onun özü "Yeni Müsavat"a məlumat verdi: "Bu tədbir bir dəyirmi masadır. Orada yaranmış vəziyyət və ondan çıxış yolları müzakirə ediləcək. Qalan şeylər ondan sonra olacaq. Hazırda görüşlər keçiririk. Dəvətnamələr artıq hazırdır və paylanılacaq. Bu tədbirin məqsədi müxalifəti birləşdirməkdən ibarət deyil. Müzakirələr aparılacaq və gedişatda nələrsə ola bilər. Məsələlər necə həll olunacaq, bunu ora yığılan insanlar müəyyən edəcəklər. İnsanı daim ümid yaşadır. Bu olmasa insan yaşaya bilməz. Keçir-

İsgəndər Həmidov: "Ya hərəkət elan olunacaq, ya da..."
İxtiyar Şirin: "Birlik yaratmaq istəyənlərin niyyətləri..."

diyimiz görüşlər zamanı ümumi nəticələrə gəldiklərimiz də var, gəlmədiklərimiz də. Ümumiyyətlə, dəyirmi masada iştirak etmək istəməyənlər də var. Bütün qərarlara hörmətlə yanaşırıq. Ona əmi-

nik ki, sonunda çıxış yolu üçün hamı birarada olacaq. Toplantıda iki variant var. Ya hərəkət elan olunacaq, ya da digər nələrsə baş verəcək. Mənim şəxsi fikrim odur ki, nə zamansa hərəkətə çevriləcək.

Hər kəs tədbirə dəvətlidir".

Zirvə görüşünə dəvətlilər sırasında olan **Milli Konqres Partiyasının sədri, sabiq baş prokuror İxtiyar Şirin** dəvət gələrsə, iştirak edəcəyini bildirdi: "Tədbir barədə eşitməmişəm. Mənə İsgəndər bay da müraciət edib. Dəvət gəlməyib, amma çox güman ki gələcək və orada iştirak edəcəm. Hansı məsələlərin orada müzakirə ediləcəyindən də xəbərsizəm. Hələ ki toplantı barədə verilən sualları cavablandırmaqda çətinlik çəkirəm. Çünki ilkin olaraq zirvə görüşü barədə məlumat yoxdur. Orada gündəlikdə hansı məsələlərin müzakirə ediləcəyi çox vacibdir. Hər şey gündəlikdə olan məsələlərdən asılı olacaq. Amma onu deyim ki, ən azından bu tədbirdə uzun illərdən bəri görmədiyimiz dostları, tanışları görmək imkanımız yaranacaq, fikir mübadiləsi aparılacaq. Bunun da hər halda heç bir zərəri yoxdur. Hərəkətin yaradılacağı yönündə gədən müzakirələrdən xəbərsizəm. Amma mətbuatdan oxuyuram və belə çağırışların olduğu barədə söz-söhbətlər gəzir. Birlik yaratmaq istəyənlərin niyyətləri, nə üçün bunu etmək istəkləri barədə nəse deyə bilmərəm. Hər şey üzde tam olandan sonra daha doğru cavablar vermək olar, addımlar da atmaq mümkündür".

□ **Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Böyük dövlətin maraqlı səfirləri-10-cusu gəlir

Samir SARI

ABŞ-dan ölkəmizə 10-cu səfir gəlir. Onların hamısı bir-cə-bircə yadımdadır - Riçard Maylsdan ta Robert Sekuta qədər.

Amma, düzü, 20-25 il əvvəl dünyanın ən qüdrətli dövləti ni ölkəmizdə təmsil edən Riçard Mayls və Riçard Kozlariç günü bu gün küçədə qabağıma çıxarsalar, dərhal tanıyaram, axırıncı səfir Robert Sekuta isə, təqdim etməsələr, tanış da gəlməz.

Bu, ondan irəli gəlir ki, cənab Sekuta mediatik adam deyildi, sanasan MKI-nin üzünün görünməsinə istəməyən işçisi idi.

Metiyu Brayza isə başqa aləm idi. Adam telekanalların, qəzetlərin, saytların bəzəyi idi, hər gün nəse bir açıqlama verir, fikir bildirirdi, danışır, danışır, danışdı. O, yeznə sayılırdı, yoldaşı Zeyni Baran bu tərəflərdən idi.

Ross Uilson qapalı adam idi, üçdə alacağı, beşdə verəcəyi yox idi, o da Sekuta kimi qaradınmaz idi, danışdırmasan danışmazdı.

Amma Rino Harniş... Onu çox adam yaxşı xatırlayır. Voronej tərəflərin içkiyə meyilli baliqçılara oxşayan bir adam idi. Harnişin dövrünü pis gəlmişdi. Ölkədə həlledici seçkilər keçirilirdi. O da öz ölkəsinin rəhbərliyinin göstərişi ilə hərəkət edirdi. Çox yalan danışdı, ikiüzlülük etdi, ara yerdə yaxası əllərdə qaldı, hətta axırda müxalifətçilər onun üstünə də qışqırdılar.

Enn Dörsi yaxşı xanım idi. Mehriban xalaydı, adamla çox ərkyana əl tutuşması vardı. Az qalırın "hau a yu, ay bibi, qadan alım" deyəsən.

İndi gələk Stenli Eskuderoya... O, ölkəmizdə 1997-2000-ci illərdə işləyib. Yox, düz olmadı. O, ABŞ-ın ölkəmizdəki səfiri vəzifəsində 1997-2000-ci illərdə işləyib. Amma vəzifədən çıxandan sonra getmədi, gedib Nardaran tərəfdə torpaq aldı, ev tikdi, iş qurdu.

Bir ara yalan-gerçək dedilər ki, guya Eskudero ərizə verib hakim partiyaya keçib, amma sonra təsdiqlənmədi, onun eləcə, YAP tərəfdarı, təəssübkeşi olduğu ortaya çıxdı.

Klassik yazıçılara oxşayan adam idi. Təkə saqqalı vardı və onu təkələrə bağlayan təkə saqqalı deyildi. Cənab səfir təkə ovlamağı da çox sevirdi, soraqı Zaqataladan, Qubadan gəlirdi, deyirdilər, vinçesterini də götürüb gedib.

O vaxtlar dünyada və ölkədə dramatik hadisələr baş verirdi. Ölkəmizdə hamı gözləyirdi ki, etibarlı gələcək olacaq, indi seçim anıdır, amma Eskudero təkələrə güllə atırdı, ov ovlayıb, quş quşlayırdı.

O boyda hegemon dövlətin ölkəmizdəki nüfuzunu heç bir qüvvə (nə Rusiya, nə Çin) yerlə bir edə bilməzdi ki, Stenli Eskudero təkələrə güllə narahatdır. Elə də olurdu ki, ölkəsinin prezidentinin və ya dövlət katibinin qulağına olmayan şeylərə görə Morningstar şəxsən narahat olurdu. Hər nəydisə, cənab səfirin nəyə görə narahat olması barədə mediada hər gün xəbərlər gedirdi. Kim bilir, bəlkə də o, mediaya xəbər olmağa layiq olmayan narahatlıqları da olurmuş.

Bəlkə də o hələ də buralardır, evlənilib qalıb. Bəlkə də vəsiyyət edib ki, öləndə onu Şüvələnda-zadda dəfn etsinlər. Adamın ölkəmizə sevgisi bu qədər dəhşətli idi, yeni...

Riçard Morningstar onun kimi deyildi, sadə adam idi. Tanımayan adam onu küçədə görsə təqaüdcü turist zənn edərdi. Bir dəfə onunla bir təbirdə qısa mükəliməm oldu, dedim, hörmətli ser, Rusiya iri addımlarla Qafqaza girir və sizi sıxışdırır, narahat olursunuzmu.

Düzü, ser çox narahat oldu və açıqca da dedi ki, bəli, bu məsələyə görə narahatıq.

Ümumiyyətlə, o, çox narahat adam idi. Çox tez-tez narahat olurdu. Hətta özünü rahat görünürdü, amma deyirdi ki, təmsil etdiyi ölkə narahatdır. Elə də olurdu ki, ölkəsinin prezidentinin və ya dövlət katibinin qulağına olmayan şeylərə görə Morningstar şəxsən narahat olurdu. Hər nəydisə, cənab səfirin nəyə görə narahat olması barədə mediada hər gün xəbərlər gedirdi. Kim bilir, bəlkə də o, mediaya xəbər olmağa layiq olmayan narahatlıqları da olurmuş.

Səfirlərdən danışdıq, bir də ABŞ səfirliyində çalışan parlaq şəxslər barədə də yazaq. Bir Conatan Henik vardı, Dörsinin vaxtında səfirlikdə ikinci katib işləyirdi. Ana dilimizdə yaxşı bilirdi, sadə, abırlı, nurlu adam idi. Bir dəfə bir jurnalist yanımda ona zəng etdi və belə dedi: "Aye, Coni, nə təhərsən, qaçaq? Müsahibə verə bilərənmə". O da bu ərkyana müraciətə normal və müsbət cavab verdi.

Polkovnik Çingiz Məmmədov Yasamal məhkəməsinin qabağında məhz ona "qou avey" demişdi, onda susmuş, bir söz deməmişdi. Amma 1-2 həftədən sonra Məmmədovun özünü "qou"ladılar, məşhur ratsiyasını da əlindən aldılar.

Yeni səfirin - İrlı Litsenberqerin necə səfir olacağını bilmirəm, amma keşke, Conatan Henik yenidən ölkəmizə gələydi.

Özəl klinikalarda külli-miqdarda vergidən yayıma halları ilə bağlı Vergilər Nazirliyi rəsmi açıqlama yayıb. Məlum olur ki, bu ilin 9 ayı ərzində ölkədəki 22 özəl klinika 231 milyon manat vergidən yayınıb. Əməkhaqqı üzrə ödəmələrin yayındırılması halları müəyyən edilmiş 22 vergi ödəyicisi üzrə 2018-ci ilin 9 ayında bəyannamələrdəki məbləğlərinin real göstəricilərə nisbətən 7.6 dəfə az əks olunduğu müəyyən edilib.

kanalı gün ərzində "Milana" Hospitalda göstərilən xidmətlər, oradakı həkimlər, onların fəaliyyəti haqda geniş məlumatlar verir. Vergilər Nazirliyinin üzdən yoxlama aparması bu hospitalın büdcəyə ödədiyi verginin göstərdiyi fəaliyyətə uyğun olub-olmamasını ortaya qoya bilər. Və ya ümumdünya torunda ilk axtarışdaca qarşımıza çıxan Badamdar qəsəbəsindəki "Caspian" hospitalının həkimi Cahid Şahbazovla bağlı kiçik sorğularımız maraqlı bir gedişatı üzə çıxardı. Cahid Şahbazov Azərbaycan

Razılışıq. Məlum olur ki, onunla da yalnız növbəti həftənin 1-ci günü danışa bilərik.

"Çünki doktorun bu gün əməliyyat günüdür. Vüqar müəllim də onun yanındadır. Hazırda əməliyyatdadır. 1-ci gün əlaqə saxlayın" deyərək, özünü Zinyet kimi təqdim edən xanım bildirir.

Əlavə edir ki, hazırda qəbul yalnız iyun ayınadır: "Əgər təcili nəse bir xəstəlik varsa, həmin xəstəni qəbul edə bilərik. İyuna qədər xəstələrimiz var".

zanılan məbləğin yarım milyon manatı aşdığını müəyyən edə bilərik. Özəl klinikalarda belə əməliyyatlar edən həkimlərin ümumi sayını müəyyən etməkdə elə də çətin deyil. 1 həkimin çalışdığı klinikaya qazandırdığı məbləğdən dövlət büdcəsinə ödənilən verginin məbləğini müəyyən etməklə, ümumilikdə özəl klinikalarda dövr edən və vergidən yayındırılan məbləğlərin elə də az olmadığını söyləyə bilərik. 22 özəl klinikada büdcədən 231 milyon manat verginin kimlərin cibinə axması da başqa sualdır.

Özəl klinikaların vergi bataqlığı-araşdırma

"Od" qiymətinə əməliyyatlar və gizlədilən vergi...

Bəzi özəl tibb müəssisələrinin rəsmi sənədlərində həkimlərə verilən aylıq əməkhaqqı məbləği 130-490 manat göstərilməsinə baxmayaraq, bu məbləğin bir sıra hallarda on minlərlə manat arası olduğu təsdiqini tapıb.

Leyla Şixlinskaya həkimə 230 manat maaş yazır, 30 min manat verir

Bu ilin fevralında Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə "Leyla Şixlinskayanın klinikası"nın işi üzrə prosesdə ifadə verən təqsirləndirilən Polad Əliyev olduqca ilginç bir məqamı açıqlamışdı. Məlum olmuşdu ki, həkimlər 130-230 manat maaşa imza atıblar, faktiki isə aylıq 25-30 min manat məbləğində maaş alıblar.

"Leyla Şixlinskaya niyə belə edib" sualının cavabı üçün çox da dərin düşünmək lazım deyil. Cavab ortadadır. 230 manatın vergisi ilə 30 min manatın vergisi arasında fərq göz önündədir.

Burada doğumun və qeysəriyyə əməliyyatının qiymətlərini pasiyentə baxan həkim təyin edir. Təbii yolla doğuşun qiyməti 1000 manat, qeysəriyyə isə 1250 manatdır. Qeyd etmək lazımdır ki, nisbətən ucuz qiymətə xidmət göstərən tibb müəssisəsi Bakıdakı "Real Tibb Mərkəzi"nin Sumqayıtdakı eyniadlı filialıdır. Orada həkimlər təbii doğuşu klinikanın kassasına ödənilən 630 manata qəbul edir. Cərrahi yolla uşağın dünyaya gətirilməsi üçün isə 900 manat tələb edilir.

"Milana" hospitalın reklamı ilə ödədiyi vergi arasında fərq nə qədərdir?

Bu gün telekanallarda reklam olunan, sosial media üzərindən fəaliyyətləri geniş təbliğ olunan klinikalar və həkimlər var. Məsələn, Sumqayıtdan yayımlanan "Dünya" tele-

Genin: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Əhməd Rəcəbil küçəsi 1/21
Tel: (012) 409-90-91, (012) 409-90-92
Mob.: (090) 378-43-29, (090)300-43-29

can teleizləyicilərinə tanış simadır. Ən müxtəlif verilənlərdə çıxışları ilə yaddaşlara yazılan Cahid Şahbazovun qapısından xəstələr səhərdən axşama qədər əskik olmur.

"Caspian" hospitala 1 həkim 1 gündə 30 min manat qazandırır - bəs dövlətə vergi nə qədər ödəyirlər?

Bəs Cahid Şahbazovun, onun çalışdığı klinikanın dövlətə sevginin ifadəsi olan ödənilən vergi göstərilən fəaliyyətə adekvatdır? Bu və digər suallara aydınlıq gətirmək üçün C.Şahbazovun sosial şəbəkələrdəki videolarına əlavə olunan əlaqə nömrəsinə telefon açırıq.

Köməkçi xanım Cahid Şahbazovun əməliyyatda olduğunu, onun qəbuluna yalnız və yalnız 2019-cu ilin iyun ayında düşə biləcəyimizi deyir. Dəqiqləşdirir ki, həmin vaxta qədər Cahid Şahbazovun xəstələri var. Təklif edir ki, onun əməliyyatlar üzrə köməkçisi Vüqar müəllimlə danışaq.

Bəs qiymətlər necədir?

Zinyet xanımın suala cavabı belədir: "Bizdə keratonus(gözün buynuzlu qişasının problemi)əməliyyatı 1 göz üçün 1000 manatdır. 2 göz üçün 2 min manat ödənilməlidir. İkinci müayinə üçün 40 manat ödəməlisiniz. Əməliyyat 20-30 dəqiqə çəkir".

Vergilər Nazirliyinin həkimlərin gəlirlərini hansı qaydada hesablaması metodikası haqda məlumat yoxdur. Təkcə bir yaxşı reklam olunmuş həkimin - Cahid Şahbazovun timsalında aydın oldu ki, gün ərzində minimum 30 xəstənin sadəcə 1 gözü əməliyyat olunsa, ortaya heç də az olmayan bir məbləğ çıxır. Personal xərcləri, əməliyyat zamanı lazım olan tibbi ləvazimatların alınması və digər xərcləri çıxıldıqda günlük xalis gəlirin qazınan məbləğin yarıdan çox hissəsi olacağı da şübhəsizdir. Şənbə və bazar günləri dəyərli həkimin istirahət etməsini də nəzərə alsaq, ay ərzində 22 günlük iş günündə qa-

Özəl klinikalarda uşaq dünyaya minimal olaraq "1000 manata göz açır"

Bakının az-çox məşhur olan klinikalarında hətta təbii yolla uşaq dünyaya gətirmək üçün babat məbləğ ödəmək lazımdır. Paytaxtdakı tibb müəssisələrində mama-ginekoloq xidmətlərinin qiyməti 1000 manatdan başlayır. Bir sıra özəl tibb müəssisələrində doğum paketinə hamiləliyin vəziyyətinə və gedişinə nəzarət də daxildir. Lakin doğum paketi qəbul etməyən qadınlar analizlərə və ultrasəs müayinəsinə görə əlavə pul ödəməlidirlər.

"Caspian" hospitaldan sputnik.az-a verilən məlumata görə, bu gün onların xəstəxanasında adi doğuşun qiyməti 1200 manata yaxındır. Qeysəriyyə əməliyyatının qiyməti isə 1500 manatdır. Bu, klinika tərəfindən təyin edilmiş orta qiymətdir. Amma hamiləliyi müşahidə edən və doğuşun ağırlıq dərəcəsini qiymətləndirən həkimin rəyindən asılı olaraq qiymətlər dəyişə bilər. Həmin vəsaiti isə mütləq klinikaya ödəmək lazımdır. "Baku Medical Plaza" klinikalar şəbəkəsində doğuşun qiyməti 1010 manatdan, qeysəriyyə əməliyyatının qiyməti isə 1210 manatdan başlayır. Bu qiymətə sonuncu analizlər, USM və yeni doğulmuş körpənin 3 peyvəndi də daxildir.

Ölkədə doğulan uşaqların statistikasi və həmin uşaqların neçə faizinin məhz özəl klinikalarda dünyaya gəlmələrini müəyyən etməklə büdcəyə ödənilən verginin uyğun olub-olmamasını da aydınlaşdırmaq elə də çətin deyil. Yeter ki, dövlət büdcəsinə çatmayan, yayındırılan hər manatın, qəpiyin ödənməsinə səy göstərisin, müvafiq addımlar atılsın.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV,
"Yeni Müsavat"

Dekabrın 13-də ölkə başçısı İlham Əliyevin sərəncamı ilə Xətai rayonunun icra başçısı Razim Məmmədov vəzifəsindən azad edildi. Ölkədə bir müddətdir ki, kadr dəyişikliyi siyasəti fonunda bir neçə icra başçısı, yüksək vəzifəli məmur da işdən çıxarılıb. Məlum olub ki, həmin məmurlar idarəetmədə yanlışlığa yol verib, əhəlinin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində heç bir iş görməyiblər.

İcra başçıları dəyişdirilir, bəs yerlərdə də vəziyyət dəyişirmi? Yeni başçılar etimadı doğrulda bilirmi?

"Yeni Müsavat"a danışan deputat Fəzail Ağamalı bildirdi ki, hər bir soydaşımız vəzifəyə təyin olunan zaman ölkə prezidentinin inam və etimadını doğrulda, qarşıya qoyulan vəzifələri yerinə yetirirlər:

"İndi tamamilə fərqli bir durumdur və dünya xeyli dərəcədə inkişafdadır. Eyni zamanda yaxınlarda, uzaqlarda ciddi karakter daşıyan kətkəzlər də göz önündədir. Heç şübhəsiz ki, belə bir zaman kəsiyində hər məmur son dərəcə diqqətli, məsuliyyətli olmalıdır. Onlar, ölkə prezidentinin tapşırıqlarına uyğun olaraq vəzifələrini yerinə yetirməlidirlər. Belə də olur. Təyin olunan icra başçıları zaman-zaman ölkə prezidentinin qarşıya qoyduğu vəzifələri yerinə yetirirlər. O da etiraf olunmalıdır ki, ölkə prezidenti xüsusi olaraq son illərdə bütün sahələrdə olduğu kimi icra başçıların təyinatına da daha diqqətlə yanaşmış, ölçülü-biçili addımlar atmağa üstünlük verir. Dəyişən icra başçıları da təbii ki, təyinatdan öncə prezidentlə görüşlərində qarşılarına qoyulan vəzifələri əsas götürərək, şəhərlərdə, rayonlarda lazım olan vəzifələri yerinə yetirirlər. Düşünürəm ki, uzun illər boyu bu və ya digər vəzifələrdə çalışanlar, bəzən arxayınlığa yol verirlər. Düşünürəm ki, onların gördükləri iş artıq kifayət edir. Fenomenal, üstün keyfiyyətlərə malik olan siyasi liderlərdən fərqli olaraq, bu cür insanlar bəzən potensialı da tükənir. Artıq yenilik karakter daşıyan addımlar da atırlar. Çünki düşünürəm ki, bunların hamısını edə bilməyən, bunların hamısını edə bilməyən. Bəzən görürük ki, rayonlarda, şəhərlərdə bununla bağlı geriləmələr, problemlər olur. Bütün bunları nəzərə alaraq, ölkə prezidentinin son dövrlərdə icra başçıların dəyişdirilməsi ilə bağlı atdığı addımlar, onun idarəçilik prinsipinə və siyasətinə xidmət edir. Əminəm ki, yeni təyin olunan və xeyli müddətdir işləyən icra başçıları da ölkə prezidentinin 2018-ci il aprel seçkisindən sonra ortaya qoymuş olduğu idarəçiliyin yeni mərhələsinin xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq, öz fəaliyyətlərini yenedən qurmağa çalışırlar. Bunu edə bilənlər, fəaliyyətlərini

İcra başçıları dəyişir - yerlərdəki durum da dəyişirmi...

Fəzail Ağamalı: "Elə etməlidirlər ki, vətəndaşlarımızın rayon və şəhərlərdə üzləşdikləri problemləri dərhal həllini tapsın"

davam etdirirlər, edə bilməyən isə yeniləri ilə əvəz olunurlar. Təbii ki, yenilər də yeni potensialla, düşüncə ilə fəaliyyətə başlayırlar. Ümidvaram ki, onlar ölkə prezidentinin qarşılarına qoyduğu vəzifəni icra edib, xalqın xidmətçisi olacaqlar".

Deputat bildirib ki, buna uyğun olan addımlar atmaq lazımdır:

"İcra başçıları xalqla ən çox təmasda olan, onların gündəlik ehtiyacları ilə üz-üzə qalan məmurlardır. Onlar elə etməlidirlər ki, vətəndaşlarımızın rayon və şəhərlərdə məruz qalmış olduqları bu və ya digər problemləri dərhal həllini tapsın. Həmin problemləri konkret olaraq öz fə-

aliyyətləri çərçivəsində aradan qaldırmağa çalışsınlar. Səlahiyyətləri çərçivəsində olmayan məsələləri isə daha yuxarı səviyyələrdə qabartsınlar. İstər şəhər, istərsə də rayonlarda olan icra başçıları birmənalı olaraq, həftədə bir dəfə qəbul günü təyin etməklə kifayətlənməli deyil. Onlar hər gün xalqla təmasda olub, insanların içərisində olmalıdırlar. O icra başçıları ki, kabinetdən daha çox insanların içərisində olub, görüşlər keçirsə, orada demək olar ki, problem olmur. Çox arzu edərdim ki, Bakı şəhərinin icra başçıları, eyni zamanda məhəllələrdə də görüşlər keçirsin. Məsələn, Bakı şəhərinin ətrafında Abşeron rayo-

nu var. Abşeronun icra başçısı demək olar ki, qrafikinə uyğun olaraq bütün kəndlərdə görüşlər keçirir. Yeni əhali ilə arasında açıq qapı var. Onlar gəlirlər, fikirlərini ifadə edirlər. Eyni zamanda yəqin ki, onun bir başçı olaraq həm də həftənin bir günü konkret olaraq rayon mərkəzində də görüşləri olur. Eyni zamanda digər rayonlardan da çoxsaylı misallar çəke bilərəm ki, rayon icra başçıları kəndlərə gedib, orada görüşlər keçirirlər. Bakının rayonlarının icra başçılarına da eyni qrafiklə işləmələrini arzu edərdim. Müavinlərinin, şöbə müdirlərinin əraziyə çıxması ilə kifayətlənməsinlər. Yaxşı olar ki, özləri də məhəllələrə çıxıb, əhali ilə açıq dialoqa girsinlər. O demək deyil ki, hökmən bu, açıq yerlərdə olmalıdır. Bunu qapalı məkanda da etmək olar. Məsələ odur ki, insanlarla görüşlər keçirilsin, onlarla təmas olsun və problemləri dinlənilsin. Bu, eyni zamanda digər iri şəhərlərimizdə də ola bilər. Yaxşı haldır ki, ölkə prezidentinin vaxtilə qoymuş olduğu tələbə uyğun olaraq, ayrı-ayrı nazirliklərimiz, komitə sədrlikimiz regional xarakterli görüşlər keçirib, öz sahələri ilə bağlı ortaya çıxan problemlərin həlli istiqamətində yerində addımlar atırlar. Özlərindən asılı olmayan məsələləri isə ümumiləşdirərək, prezident aparatına təqdim edirlər. Nəticədə problem həll edilir. Azərbaycanda sabitliyin qorunub saxlanması da bu cür metodla vətəndaşlarla təmasın saxlanması böyük əhəmiyyəti var. Ölkə prezidenti ilə xalqın vəhdətinin möhkəmlənməsində belə iş metodu, özünü əhəmiyyətini təsdiq etməkdədir. Arzu edirəm ki, ənənə davam etsin və geniş xarakter alsın".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Razim Məmmədovun süküntü altında qalan karyerası

Sabiq başçı əmisi oğlunun məhkəməsində sürprizlə üzləşə bilər; növbə hansı icra başçısınınındır?

Bakı şəhər Xətai rayonunun icra başçısı Razim Məmmədov vəzifəsindən azad olunduğundan 1 gün sonra sabiq başçının əmisi, rayon Mənzil-Kommunal Təsərrüfat Birliyinin sabiq sədr müavini oğlu məhkəmə qarşısına çıxarılıb. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində elan olunan ittihama görə Xəlil Məmmədov həbs edilənə qədər Xətai rayon Mənzil Kommunal Təsərrüfat Birliyinin rəis müavini işləyib. O, Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsindən Baş Prokurorluğa təqdim olunmuş materiallar əsasında həbs edilib. Xəlil Məmmədov Xətai rayonunda bir sıra qanunsuz tikililərə görə və rüşvət almada təqsirli bilinir.

Bildirək ki, Xəlil Məmmədov icra başçısı olmuş Razim Məmmədovun göstərişi ilə rayon ərazisində aparılan tikintilərə nəzarət edirmiş. Razim Məmmədov 2006-cı ildə vəzifəyə təyinat alandan sonra Xətai rayonunu söküb-tikən MMC başçı kimi ad çıxarmışdı. Məlum olmuşdu ki, Razim Məmmədov həmin MMC-ləri bacısının erinin adına rəsmiləşdirilib. Məsələn 2016-cı ildə Xətai rayonu, Xudu Məmmədov küçəsi 6 sayılı binanın həyətidə uşaq baxçası tikilib. Tikinti məhəlləni zəbt etdiyi üçün sakinlər şikayətçi olublar. Amma inşaatı dayandıra bilməmişdilər. Onların şikayətinə heç kim baxmayıb. 100 sayılı Mənzil Kommunal İstismar Sahəsi də 6 sayılı binada yerləşirdi. Uşaq baxçasının inşaatı ilə bağlı vurulan məlumat lövhəsində tikintinin sifarişçi və podratçısının "Samir Ağdülü" MMC olduğu qeyd olunub. Tikintinin 2017-ci ilin sentyabrında tamamlanması nəzərdə tutulsa da, bu baş verməyib. "Samir Ağdülü" Xətai rayonunda baxça tikintisi ilə yanaşı bir çox başqa tenderlərə sahiblənib.

2017-ci ildə Xətai Rayon İcra Hakimiyyətinin sifarişlərindən biri - çoxmənzilli yaşayış binalarının əsaslı təmir işlərinin də məhz həmin MMC satın alıb. Tenderin məbləği 1 milyon 941 min 500 manat olub. Həmin il MMC İcra Hakimiyyətinin Mənzil Fondunun əsaslı təmir işləri müsabiqəsindən 246 min 998 manat qazanıb.

Tender məlumatlarını incələdikdə məlum olur ki, şirkət son illərdə rayon ərazisində çoxsaylı dövlət tenderlərinə sahiblənib. Hələ 2011-ci ildə MMC İcra Hakimiyyətindən 1 milyon 990 min 780 manatlıq təmir-bərpa işlərini və 49 min 895 manatlıq işə köhnə binanın söküntü işlərini qazanıb.

Bundan əlavə, 2013-cü ildə Xətai rayonu, Nobel prospekti 12 və Cavanşir küçəsi 38 ünvanlarındakı yaşayış binalarının sökülməsi üçün cəmi 596 164 manat olan iki satınalmayı da bu MMC əldə edib. Beləliklə də cəmi 4 milyon 825 min 627 manat.

Ötən il mətbuat bu məsələni aradırmışdı və MMC-nin icra başçısı Razim Məmmədovun ünvanında qeydiyyatda olmasını üzə çıxarmışdı. Xətai rayonunu az qala qarış-qarış söküb-tikən "Samir Ağdülü" MMC 2 mart 2007-ci ildə təsis olunub. Hüquqi təmsilçisi Zeynal Cəmil oğlu Həsənovdur. Sumqayıt şəhəri, 10-cu mikrorayon, ev 41, mənzil 63 MMC-nin hüquqi ünvanıdır. Həmin mənzildə Həsən Müzəffər oğlu Məmmədov yaşayır. Həsən Məmmədov Sumqayıtda "Azərbaycan"nın zavodlarından birində işləyir, sahibkar deyil. Müəssisənin hüquqi təmsilçisi Zeynal Həsənov eyni zamanda Xətai Rayon İcra Hakimiyyətində baş mütəxəssis işləyib. Sumqayıt şəhəri, 5-ci mikrorayon, bina 34/69, mənzil 9-da qeydiyyatda olan Z.Həsənov icra başçısı Razim Məmmədovun bacısı Alidə Həsənovanın həyat yoldaşıdır.

"Samir Ağdülü" MMC-nin adı Razim Məmmədovun bacısı oğlunun adı ilə üst-üstə düşür. Samir Həsənov Zeynal Həsənovun oğludur.

Belə bir aşkar korrupsiya sxemi Razim Məmmədovun 12 illik karyerasına son qoyması da şübhəsizdir. Onun işdən çıxarılmasından 1 gün sonra əmisi oğlunun məhkəmə qarşısına çıxarılmasını da təsadüfi hesab etmək olmaz.

Razim Məmmədovun əmisi oğlunun cinayət işi üzrə şahid qismində dindiriləcəyi haqda da xəbərlər var. Mümkündür ki, sabiq başçı aşkar korrupsiya cinayətlərinə görə istintaqa cəlb olunsun.

Sonda onu da qeyd edək ki, hazırda Bakının bir neçə rayonunda da tikinti-söküntü işləri davam etdirilir. Bu sırada Nəsimi, Yasamal, Nərimanov rayonlarının adlarını qeyd etmək olar...

□ E.HÜSEYNOV,
"Yeni Müsavat"

Bələdiyyələrin geopolitik xəyanəti

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Mən hansı bir meymuna
Bənzədim ki insanı
Meymun onun yanında toya getməli olsun"
(Murad Köhnəqala, "Gilas və səbət" şeirindən)

Deyir Azərbaycanla ər ona xəyanət edən arvadını bağışlayıbdır. Hadisənin təfərrüatı və xırdaqlarını oxumağa vaxtım olmadı, ancaq başlıq elə bu cür də qoyulmuşdu. Belə qoyulubsa, yəqin bağışlayıbdır. Özü də diqqət edirsinizsə, burada "ona" sözü də vardır. Vacibdir. Çünki arvad təkə ərinə yox, vətənə də xəyanət edə bilərdi. Ya da makiyaj salonuna, paltar dükanına, ayaqqabı aldığı köşkə və daha hansı yerlərə - məşallah, dünyada qadınların xəyanət edə biləcəyi obyektlərin sayı bitməzdir.

Mən burda bir məsələ narahat edir ki, görəsən ər ona xəyanət edən arvadını bağışlayarkən milli mentalitetimizi, məhəllədəki ağsaqqalları, ağbırçkləri, milli mətbuatımızı, telekanalları və sairəni nəzərə alıbdır. Almayıbsa, kov deyil. Çünki xəyanət işinin bağışlanması sənədinin milli notarius təsdiqində mütləq yuxarıda adı çəkilən və çəkilməyən qurumlardan, yoldaşlardan arayış alınmalıdır. Əks halda bunun nəyi dövlətçilik oldu? Qeyrət, namus milli məsələdir. Sabah bu xəyanət etmiş arvad ağbırçəyin yanından keçib məhəlləyə girecəkdir. Ər bağışlamaqla iş qurtarmır, millət bağışlamalıdır.

Bir də fikirləşirəm ki, yəqin təbliğatımızın, sülh çağırışlarımızın rolu olmuşdur, artıq millət xəyanət edən arvadları öldürməkdən əl çəkir. Yoxsa doğrudan biabırçı vəziyyət yaranmışdı. Nə qədər arvad öldürmək olardı? Boşanmaq, ayrılmaq cəhənnəm, bəzi xəstələr arvadı hətta boşayandan sonra da arxasıya düşüb güdür, xəyanətdə (!) suçlayıb öldürüdü. Guya məmləkətdə arvad çatışmazlığı sindromu vardır. Halbuki, rəsmi statistikaya görə arvadlar kişilərdən bir neçə faiz artıqdır. Hətta o qədər artıqdırlar ki, xəstəxanalara arvadların embrion halında məhv edilməsi üçün çoxlu UZİ aparatları alıb qoymuşuq. Təəccüblü millətdir. Embrion halında öldürdüyü bəs deyil, təsadüfən böyümüş halına da qənim kəsilir.

Elə bu cür halların nəticəsində indi bələdiyyə üzvlüyünə namizəd verməyə adam tapılır. Deputat Səyavuş müəllim danışıb, deyir bələdiyyələri ixtisara salmalıyıq. Açıqı, xəyanət, arvad-erkek temasının artıq hörmətli oxucunu boğaza yığdığı uzaq məsafədən hiss edirəm və başqa temaya "keçid alıram" - zəhləmgetmiş aparıcılar demişkən. Elə bil bu yaramazlar "keçirəm" deyəndə buynuzlarının qaşını düşəcəkdir, mütləq "keçid alıram" deməlidirlər.

Məncə, bələdiyyə kökündən ləğv olunsaydı ikihakimiyyətliyə son qoyulardı. Yoxsa əziyyəti icra hakimiyyətləri çəkir, bələdiyyələr isə müftəxorcasına torpaq, sənəd alveri edirlər. Gəlin (bu bir dəvətdir, qaçan gəlinlərə aid deyil - lənət şeytana, yenə tema qayıtdı) bələdiyyələrin fəaliyyətini izləyək. Harda işlək bələdiyyə görmüsünüz? Yoxdur beləsi. Bələdiyyə bizdə iflasa uğradı. Gəlin (kor şeytan), etiraf edək, biz özümüz özümüzü idarə edə bilmirik. Mütləq yuxarıdan göstəriş olmalı, icra hakimi, uçaskovi, prokuror başımızın üstündə durmalıdır. Adam tanıyıram, hamamda çimmək üçün kənd sovetindən icazə alır.

Maraqlıdır ki, camaat bizdə bir çox icra hakiminə "mər" deyir. Halbuki, mər bütün dünyada seçkili vəzifədir, təyinatla olmur. Deməli, bizim üçün vacib olan vəzifənin mahiyyəti, mənası deyil. Biz çörəyimizi də bu cür qazanırıq - hansı yolla evel girdiyi bizə vacib deyildir. O lətifədə deyilən kimi: başını aşağı sal, işini gör.

Şənbə günüdür, o üzəndən beynəlxalq durumdan da bir az qırıldadaq. ABŞ nəhayət bir nəfəri tapıb bizə səfir (elçi) göndərməyə qərar veribdir. Ancaq yankilərin namərd siyasəti yenə özünü biruzə veribdir. Bu yoldaşın da adını öyrənənə qədər canımız çıxacaqdır. Qarabağ məsələsi yenə həll olunmayacaqdır. Erməni lobbisinin barmağı var bu işdə. Söhbət ondadır ki, ABŞ həmişə çalışır bizə göndərdiyi elçinin adını dilimizdə düzgün yazmağa bilməyək. Misal üçün, bir xanım Dersi göndərmişdilər, neçə ilimiz onun adının Enn, Önn, İnn, yoxsa Ann olmasını öyrənməyə getdi. Ardıyca gələnin Mehdi Brayze, yoxsa Metyü Brayze olduğunu heç indiyə qədər bilmirik. İndi göndiriləcək səfirin adı isə Örl Lintzerberger-dir. Daha doğrusu, bir saytda belə yazıblar. Başqa saytda Erl kimi gedib. Bir ayrısı dirəşib ki, siz səhvsiniz, əslində Örl olmalıdır. Dilçilik bizdə hər işin başıdır, biz adını düz bilmədiyimiz işə qarışırıq. O baxımdan, sizə proqnoz edirəm, yaxın illərdə ABŞ bizə heç yaxşı üz göstərmək istəmir.

Gəlin biz Səyavuş müəllimə qulaq asa, bizə qalan o olacaq. Ya da Siyavuş müəllimə.

Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü dinc yolla bərpa etmək üçün beynəlxalq hüquqdan qaynaqlanan haqqını təsbit etməyə çalışır, bu yöndə diplomatik səylərini artırır. Sırr deyil ki, Qarabağ uğrunda mübarizə indi həm də təbliğat savaşı şəklində gedir. Hətta bu savaş hərbi savaştan getdikcə daha vacib görünür və önə keçməkdədir. Çünki beynəlxalq rəy artıq müharibələrə isti yanaşmır.

O səbəbdən beynəlxalq ictimai fikirdə Qarabağ həqiqətlərinin oturuşması heç vaxt olmadığı qədər böyük önəm kəsb edir. Bundan ötrü isə mötəbər beynəlxalq təşkilatların sənəd və qətnamələrinin əvəzsiz rolu var. Onlardan biri də Avropa Birliyi.

Yeri gəlmişkən, srağagün Strasburqda Avropa Parlamentinin (Avropa Birliyinin əsas qurumu və qanunverici orqanı) plenar sessiyasında təşkilatın xarici əlaqələr komitəsinin hazırladığı, Azərbaycana, Dağlıq Qarabağ məsələsinə birbaşa dəxli olan "Xarici fəaliyyət və təhlükəsizlik siyasəti" üzrə qətnamə müzakirəyə çıxarılıb (virtualaz.org). Qətnamədə Avropa Birliyi (AB) və ona üzv dövlətlərin regional münasibətlərə "ikili standart"larla yanaşmasını qadağan edən maddələr yer alır.

Yeni qətnamə Azərbaycanın maraqlarına tam cavab verir. Belə ki, sənəddə Avropa Birliyinin "Şərq Tərəfdaşlığı" ölkələrində dondurulmuş münaqişələrə vahid mövqedən yanaşma tələb olunur. Sənəddə digər vacib müddəə qaçqın və məcburi köçkünlərlə bağlıdır. Qətnamə Şərq Tərəfdaşlığı regionundakı münaqişələr zamanı yurd-yuvasından didərgin düşmüş insanlara Avropa Birliyi tərəfindən yardım edilməsini nəzərdə tutur.

O da diqqətçəkicidir ki, xarici fəaliyyət və təhlükəsizlik siyasətinə dair yekun qətnamənin müzakirəsi zamanı erməni lobbisinin təsiri altında olan bəzi deputatların cəhdləri nəticəsiz qalıb. Onlar qətnaməyə xalqların öz müqəddəratını təyin etməsi ilə bağlı maddənin daxil edilməsini təklif etsələr də, bu təklif böyük səs çoxluğu ilə rədd edilib. Onu da qeyd edək ki, sözügedən yekun qətnamə AB-nin xarici siyasət istiqamətlərini müəyyən edən əsas (prioritet) sənəddir.

Ən əsası, Avroparlamentin yeni sənədi Qarabağ məsələsi ilə bağlı erməni tərəfinin hər hansı manipulyasiyasını qeyri-mümkün edir. Ona görə ki, sənəd AB-nin öz tərəfdaşlarının suverenliyini, müstəqilliyini və ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini bir daha təsdiq edir, bütün dondurulmuş münaqişələrin beynəlxalq hüquq norması və prinsipləri əsa-

Brüsseldən İrəvana sərt şillə - Bakının diplomatik uğuru

Düşməne qarşı təbliğat savaşında mühüm gəlişmə;
Avroparlament prioritetini dəqiqləşdirdi: "Qarabağ yalnız Azərbaycanın tərkibində ola bilər"; Qərblə əlaqələrdə daha bir mühüm yenilik: ABŞ hərbi sahəni də yaxşı bilən diplomatı ölkəmizə səfir göndərdi...

sında tənzimlənməsini nəzərdə tutur.

Eyni zamanda, Brüssel ən azı, üç yeni siyasi tendensiya nümayiş etdirib.

Birincisi, bu AB-nin bütün institutlarının beynəlxalq hüququn prinsiplərinin aliliyyəinə əsaslanaraq yanaşmasıdır. Yeni 2017-ci ilin "Şərq tərəfdaşlığı" sammitindən başlayaraq, AB-nin bütün institutlarının bütün sənədlərində tərəfdaş ölkələrin suverenliyini, müstəqilliyini və ərazi bütövlüyünün dəstəklənməsi AB ilə "Şərq tərəfdaşlığı" ölkələri arasında əlaqələrin əsası və münaqişələrin tənzimlənməsinin başlıca prinsipləri kimi tanınır.

İkincisi, AB birmənalı və yekun olaraq ərazi bütövlüyünün və beynəlxalq sərhədlərin toxunulmazlığının müdafiə edilməsi məsələsində tərəfdaşların "bizimkilər"ə və "yadlar"a ayrılması təcrübəsindən əl çəkir və onun postsovet məkanındakı münaqişələrə münasibəti tam, vahid və dayanıqlı xarakter daşıyır.

Üçüncüsü, AB-nin bu cür aşkar mövqeyi faktiki olaraq erməni lobi təşkilatlarının Brüsseldəki bir vaxtlar güclü və nəticə verən fəaliyyətini heçə endirib. Erməni lobbicilik fəaliyyətinin əvvəlki metodologiyası artıq işləmir.

Son sənəd Bakının mühüm diplomatik qələbəsi olmaqla bərabər, İrəvana Brüsselə sət şilləsi sayıla bilər. Xüsusən də Ermənistanda hakimiyyətə gəlmiş, özünü qərbyönlü, "demokratik" sayan və Qarabağ məsələsində Qərbdən daha

ermənipərəst mövqə gözləyən yeni qüvvəyə aydın bir ismarışdır: "Qarabağ məsələsinin tənzimlənməsi yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində mümkündür".

Azərbaycanla bağlı dağa bir pozitiv xəbər: dünən ABŞ Senatı Erli Litsenberqerin Azərbaycanla səfiri vəzifəsinə namizədliyini təsdiq edib. Bu barədə ABŞ Konqresinin saytı xəbər yayıb. Xatırladaq ki, səfirin namizədliyi prezident Donald Tramp tərəfindən təklif edilmişdi.

E.Litsenberqer peşəkar diplomatdır. Əvvəllər ABŞ-ın NATO-dakı missiyası rəhbərinin müavini, NATO-nun Əfqanıstan üzrə ali mülki nümayəndəsinin müavini, ABŞ-ın Serbiyadakı və Qırğızstandakı səfirinin müavini vəzifələrində çalışıb. Son vaxtlar Dövlət Departamentinin Hərbi-Siyasi Məsələlər Bürosunda baş müşavir qismində çalışırdı.

Bu vəzifə ona Büronun fəaliyyətinin bütün aspektlərinə rəhbərlik etməyə imkan verirdi, Erli Litsenberqer 2018-ci ilin yanvarında təyin edilmişdi. Dövlət katibinin birinci müavini olmayanda onun vəzifəsini mehər Erli Litsenberqer yerinə yetirirdi.

Yeni yeni səfir tək cəmiyyət deyil, eyni zamanda hərbi məsələlərlə bağlı mütəxəssisdir. Son vaxtlar bu sahədə Azərbaycanla ABŞ arasında təmasların artması fonunda belə bir şəxsin Azərbaycana səfir gəlməsi maraqlı gəlişmə sayıla bilər.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, ayyarın öncə bölgədə, o cümlədən Bakıda səfərdə olarkən ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton Azərbaycan və Ermənistanla "daha keyfiyyətli ABŞ silahları" təklif etmişdi. Ondan əvəz sonra - ötən həftə ABŞ müdafiə nazirinin müavini Laura Kuper Bakıda oldu. Prezident İlham Əliyev və müdafiə naziri Zakir Həsənovla görüşdü. Görüşlərdə iki ölkə arasında hərbi əlaqələrin genişləndirilməsi, təhlükəsizlik, hərbi təhsil məsələləri də diqqət mərkəzində saxlanıldı.

İstisna deyil ki, yeni səfirin dönəmində Azərbaycan-ABŞ hərbi-texniki əməkdaşlığı daha dərinləşəcək və biz qarşıdakı illərdə Bakının Amerika silahları hesabına silahlanma siyasətini daha da şaxələndirəcəyini şahidi olacağıq. Kasıb Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycanın bundan ötrü iqtisadi-maliyyə imkanları var.

Ən əsası, bu yöndə əməkdaşlıq bütövlükdə Bakının Qərblə əlaqələrini sıxlaşdırır, ikitərəfli münasibətlərə pozitivlik və müəyyənlik gətirir, Azərbaycanın əsas dərjəninə - Dağlıq Qarabağ konfliktinin ədalətli həllini yaxınlaşdırmış olur. Əlavə edək ki, bundan bir qədər öncə Avropa Birliyinin aparıcı dövlətlərindən olan Fransanın Azərbaycana müasir hava hücumundan müdafiə sistemləri verəcəyi barədə məlumat yayılmışdı...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov Bakıda keçirilən Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (QİƏT) Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 39-cu iclasında iştirak etmək üçün dekabrın 13-də Bakıya gəlib. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Sergey Lavrovu qəbul edib. Görüş zamanı İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan 2019-cu ilin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanma prosesinə yeni impuls verəcəyinə ümid edir.

Lavrov Qarabağla bağlı

Rusiyanın mövqeyini açıqladı

Politoloq: "Rusiya Azərbaycana yeni həll planı təklif etmək istəyir, məqsəd Paşinyana Bakının əli ilə təzyiq etməkdir..."

Prezident bu məsələdə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərindən biri kimi Rusiyanın səylərinə ümid bəslədiyini dilə gətirib: "Biz bir çox sahələrdə qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk. Mən, həmçinin Şimal-Cənub dəhlizinin yaradılması ilə bağlı bizim fəaliyyətimizin nəticələrini məmnunluqla qeyd etmək istərdim. Biz bu istiqamətdə fəal qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk. Müvafiq strukturlar, nəqliyyat qurumları çox məhsuldar işləyirlər. Biz bu il artıq yaxşı nəticələri görürük. Biz digər tərəflərimizlə, qonşularımızla bu layihəni mümkün qədər tez başa çatdırmaq üçün birgə səylərimizi davam etdirəcəyik. Səfər bizim birgə işimizin 2019-cu il üçün planlarını müəyyənləşdirmək, həm də bu il hansı işlərin görüldüyünü təhlil etmək üçün yaxşı imkandır. Deməliyəm ki, 2018-ci il münasibətlərimizin inkişafı baxımından çox məhsuldar il olub. Yüksək səviyyədə xeyli görüşlər, o cümlədən mənim Rusiyaya sentyabrın əvvəlində rəsmi səfərim və Rusiya prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putinin sentyabrın sonlarında Azərbaycana səfəri olub. Bu səfərlər çərçivəsində biz qarşılıqlı fəaliyyətimizin çox mühüm məsələlərini müzakirə etmişik, gələcək əməkdaşlıq yollarını müəyyənləşdirmişik. Həm də əminəm ki, uğurla həyata keçiriləcək çoxlu sayda sənəd imzalanıb. Bu, bizim münasibətlərimizə əlavə dinamika verəcək".

Sergey Lavrov isə bildirib ki, Rusiya ilə Azərbayca-

nın münasibətlərini iki ölkənin prezidentlərinin dost münasibətləri daha da yaxınlaşdırır: "Sizə Vladimir Vladimiroviç Putinin ən xoş arzularını və salamlarını çatdırıram. O, Sizin strateji tərəfdaşlığımızı irəli aparmağa imkan verən şəxsi münasibətini yüksək qiymətləndirir. Artıq hesabladığımız kimi, sizin bu il altı dəfə keçirilən görüşləriniz, son görüşləriniz, o cümlədən qarşılıqlı səfərlər zamanı əldə olunan razılaşmalar yerinə yetirilir. Hökumətlərarası Komissiyanın sabahkı (bugünkü-red.) iclası da yəqin ki, sizin razılaşdırdığınız istiqamətlər-ticarətin asanlaşdırılması, büdcə-vergi sahəsinin rəqəmsallaşdırılması, nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq, birgə müəssisələrin yaradılması, Siz qeyd etdiyiniz kimi, humanitar əlaqələr, ən müxtəlif sahələr, o cümlədən bizim əməkdaşlığımızın vacib sahəsi olan Rusiya və Azərbaycanın regionları arasındakı qarşılıqlı fəaliyyətə təkan verəcək. Biz Azərbaycanla beynəlxalq arenada, BMT-də, Avropa Şurasında qarşılıqlı fəaliyyəti qiymətləndiririk. İndi Avropa Şurasının strukturlarında bütün üzv ölkələrin bərabər hüquqlarının təmin olunduğu bu təşkilatın Nizamnaməsinin əsas qaydalarına yenidən baxılması cəhdləri var. Biz ATƏT-də də birlikdə işləyirik".

S.Lavrov qeyd edib ki, Rusiya Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı Bakı ilə İrəvan arasında birbaşa dialoqa kömək göstər-

məyə davam etmək istəyir: "Bilirəm ki, Sizin Ermənistanın baş naziri ilə birbaşa danışıqlarınız olub. Mənim həmkarım və dostum Elmar Məhərrəm oğlu Məmmədیارovun Ermənistanın xarici işlər naziri vəzifəsini icra edən Zöhrab Mnatsakanyanla danışıqları olub. Bu gün biz əlbəttə ki, Sizin irəliyə doğru hansı addımlar atılacağını necə dəyərləndirdiyinizi bilməkdə son dərəcə maraqlıyıq. İstəyirik ki, münaqişə ədalətli, qarşılıqlı məqbul həll olunsun. Rusiya Federasiyası həm öz səyləri ilə, həm də ATƏT-in Rusiya, Fransa və ABŞ-in daxil olduğu Minsk Qrupunun həmsədr üçlüyünün üzvü kimi bu cür razılaşmaların əldə edilməsinə nail olmaq üçün əlinədən gələni edəcək".

Rusiya xarici işlər nazirinin Bakı səfərini şərh edən politoloq Məhəmməd Əsədullazadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının konfransında iştirak etmək üçün Bakıya gələn Rusiya XİN rəhbəri Sergey Lavrov təkcə təşkilatın işi ilə deyil, ölkəmizlə Rusiya arasında əlaqələr, xüsusilə Qarabağ münaqişəsi ətrafında danışıqlar aparıb. Sergey Lavrovun regionda davam edən gərgin siyasi proseslər fonunda səfəri xüsusilə əhəmiyyət kəsb edir: "Ermənistanda baş verən siyasi hadisələr, Qarabağ münaqişəsi ətrafında Azərbaycan prezidenti və erməni baş nazirlə Düşənbədə məlum dialoqu Moskvanı narahat edən məqamlardan biridir. Çünki

Rusiya münaqişə üzrə danışıqların öz orbitindən çıxmadığına maraqlı deyil. Hətta Lavrov çıxışında bu görüşə işarə edərək, Rusiyanın İrəvan və Bakı arasında birbaşa Rusiya tərəfindən dialoqa kömək etməyə hazır olduğunu qeyd etdi. Göründüyü kimi, bu dialoqu Moskvadan baş tutub. Rusiya Azərbaycan tərəfinə yeni həll planı irəli sürüb dialoqda iştirak etmək niyyətindədir. Moskvanın burada əsas məqsədi münaqişənin həllinə deyil, Paşinyana Bakının əli ilə təzyiq etməkdir".

Politoloq qeyd etdi ki, bu səfər çərçivəsində son aylar NATO və Amerika generallarının Azərbaycana səfəri, Avropa İttifaqı ilə gözlənilən iki-tərəfli saziş Moskva tərəfindən diqqətlə izlənilir: "Rusiyanın görünür, Ermənistanla bağlı çox ciddi planları var. Azərbaycanın hazırda Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Paşinyana müəyyən məsələləri qaydaya salmaq üçün vaxt verməsi, sonrakı mərhələdə Azərbaycanın atacağı addımları Rusiya ilə koordinasiya etmək üçün Lavrov bu təşəbbüsü də qaldıra bilər. Bundan əlavə, Azərbaycanın KTMT-də müşahidəçi statusunda iştirakı, bununla bağlı Rusiyanın şərtlərini və digər siyasi proseslərin müzakirə predmeti olması mümkündür. Lavrov Bakıda Qarabağ münaqişəsi və regionda ümumi situasiya ilə bağlı müzakirələrdə bir daha Azərbaycanın mövqeyi ilə tanış oldu".

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Azərbaycanla Aİ saziş imzalamağa yaxınlaşıb

Razılaşdırılmayan məsələlər də var...

Avropa İttifaqı(Aİ) Azərbaycanla yeni sazişin mətnini gələn ilin "Şərq Tərəfdaşlığı proqramı"nın 10 illiyi qeyd ediləcəyi may ayınadək razılaşdırmağı düşünür. Bu barədə Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri Kestutis Yankauskas report.az-a bildirib. Diplomət danışıqların növbəti mərhələsinin bu ayın əvvəlində Bakıda keçirildiyini xatırladı. "Çox mühüm irəliləyişə nail olunub, xüsusilə də ticarət sahəsində", - deyən Aİ rəsmisinin sözlərinə görə, növbəti danışıqların gələn ilin yanvarında keçirilməsi üçün Brüsseldə məqsədyönlü işlər görülür: "Belə demək olar ki, sənədin mətnini Şərq Tərəfdaşlığının 10 illiyi tədbirlərində razılaşdırmağa ümidvarıq ki, bəlkə gələn ilin ortalarında təsdiqləndirə bilərik".

Azərbaycan xarici işlər nazirinin müavini Mahmud Məmməd-Quliyev isə deyib ki, Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında tərəfdaşlıq sazişi mart ayınadək imzalanıla bilər. Nazir müavini bildirib ki, saziş hazırlanıb parafanması Azərbaycan üçün əsasdır. Məsələnin gecikməsinin səbəbi Avropa İttifaqında islahatların aparılmasıdır.

Bəs, sazişin imzalanması üçün hələ ki razılaşdırılmayan hansı məsələlər qalıb?

Avropa İttifaqı üzrə ekspert Yegənə Hacıyeva "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Azərbaycanla Aİ arasında əməkdaşlıq şurası, əməkdaşlıq komitəsi, parlamentlərarası əməkdaşlıq komitəsi, ticarət, iqtisadiyyat və hüquqi məsələlər üzrə alt-komitə, enerji, nəqliyyat və ətraf mühit məsələləri üzrə alt-komitə kimi strukturlar ikitərəfli mütəmadi dialoqu aparılması üçün fəaliyyətdədir. Yeni saziş Azərbaycan və Aİ arasında münasibətlər üçün yeni hüquqi əsas kimi nəzərdə tutulur və Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətlərində mühüm mərhələnin başlanğıcıdır. Hazırda üzərində danışıqlar aparılan yeni tərəfdaşlıq sazişi Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlığın hərtərəfli inkişafı üçün əlverişli imkanlar yaradacaq: "Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsində uğurlu əməkdaşlıq və Azərbaycanın Aİ-nin enerji təhlükəsizliyinə rolu və töhfəsi ikitərəfli strateji əməkdaşlığın təməlini təşkil edir.

Ümumi prosesi dəyərləndirərk, tərəflər arasında tamamilə razılaşdırılmamış məqamlar hələ də təhlükəsizlik və ticarət məsələləridir. Bu ilin payızından yeni sazişin bəndləri çərçivəsində tərəflər arası ticarət və təhlükəsizlik məsələləri ətrafında geniş müzakirələr keçirilib, ticarət sahəsində çox mühüm irəliləyişə nail olunub. Regional və global əhatəli və əhəmiyyətli təhlükəsizlik məsələləri ətrafında geniş müzakirələr və ilkin razılaşmalar mövcuddur.

Ərazi bütövlüyü və beynəlxalq sərhədlərin toxunulmazlığı, öhdəliklərə sadıq qalan tərəflər, təhlükəsizlik müzakirələrində, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə danışıqlar prosesi, regional və beynəlxalq gündəlikdə duran məsələlərin müzakirəsi ətrafında aparılıb.

Regional və beynəlxalq gündəlikdə duran məsələlər, terrorizm, separatçılıq və ekstremizmin bütün forma və təzahürlərinə qarşı mübarizə, transmilli mütəşəkkil cinayətkarlıq və qaçaqmalçılıq, kibertəhlükəsizlik və digər təhlükəsizlik hədəflərinə qarşı mübarizə sahəsində əməkdaşlıq imkanları ətrafında geniş fikir mübadiləsi və ilkin razılaşmalar mövcuddur.

Regional təhlükəsizlik məsələləri müzakirəsi ətrafında Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarının azad edilməsi və digərin düşmüş insanların öz evlərinə geri qayıtması, bölgədə davamlı sülh və dayanıqlı inkişafa gətirə biləcək əsas məqam kimi qeyd edilir. Azərbaycan üçün Aİ ilə təhlükəsizlik dialoqunun nüvəsini əldə olunmuş razılaşmaların ərazi bütövlüyümüzün bərpə olunmasına xidmət etməsi, konfliktin həllində real irəliləyişlərin əldə olunması təşkil edir".

Ekspert qeyd etdi ki, Aİ Cənubi Qafqazda sülhün bərqərar olunmasında maraqlı tərəf olsa da, məhz bu regionda təhlükəsizliyin və dayanıqlı sülhün bərqərar olunması üçün hər hansı birbaşa təsir mexanizmlərinə malik deyil. Lakin Aİ bu regionda dayanıqlı sülhün əldə olunması üçün Ermənistanla təzyiq və təsir vasitəsi kimi istifadə oluna biləcək informasiyalara, diplomatik və iqtisadi rıçaqlara malikdir. Azərbaycan isə haqlı olaraq strateji tərəfdaşlarından, xüsusilə enerji təhlükəsizliyində rol aldığı strateji tərəfdaş Aİ-nin regionda beynəlxalq hüquq və normaların bərqərar olunması, dayanıqlı sülh və inkişafın əldə edilməsi istiqamətində malik olduğu bütün təsir və təzyiq vasitələrini istifadə etməsində israrlıdır.

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Rusiyanın "Rosatom" dövlət korporasiyası Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevə ölkədə Atom Elektrik Stansiyasının (AES) tikintisi də daxil olmaqla nüvə enerjisindən dinc məqsədlərlə istifadə sahəsində əməkdaşlıq təklif edib.

Bu barədə "Rosatom"dakı mənbənin açıqlamaları Azərbaycan mediasında da geniş işıqlandırıldı. "Azərbaycanda nüvə sənayesi var, amma atom elektrik stansiyası yoxdur. "Rosatom" təklif verib. Azərbaycan tərəfi düşünür. İki seçim təklif etmişik. Birincisi, dərhal AES inşaatına başlamağı nəzərdə tutur. SSRİ dövründə AES tikintisi üçün ərazi də seçilmişdi, bu səbəbdən həmin ərazidə birbaşa inşaat işlərinə başlanıla bilər" - mənbə deyib.

İkinci variant isə Rusiya ilə Azərbaycan arasında nüvə enerjisi sahəsində əməkdaşlığın mərhələli şəkildə inkişaf etdirilməsini nəzərdə tutur. Mənbənin bildirdiyinə görə, bu variantda AES-in tikintisi 5-6 il sonra başlaya bilər. Mümkün AES layihəsinin maliyyələşdirilməsi məsələsi barədə danışan mənbə qeyd edib ki, Bakının Rusiyadan kredit istəyəcəyini düşünür. "Azərbaycan tərəfinin layihəni öz maliyyə qaynaqları ilə həyata keçirəcəyini təxmin edə bilməyəcəyini" - mənbə deyib.

Bu barədə tirajlanan yazılarda da qeyd olunduğu kimi, Azərbaycan son illər nüvə enerjisindən dinc məqsədlə istifadə sahəsində müəyyən addımlar atılıb. 2014-cü ildə prezident İlham Əliyev Rabite, Yüksək Texnologiyalar və Nəqliyyat Nazirliyinin tərkibində "Milli Nüvə Tədqiqatları Mərkəzi" QSC yaradıb. AES tikintisi milyardlarla dollar investisiya tələb edən işdir və sovet dövründə Azərbaycanda bu layihəni həyata keçirmək üçün müəyyən hazırlıqlar görülüb. "Rosatom"

"AES kimi milyardlıq layihə Azərbaycana lazım deyil" - eks nazir

Fikrət Yusifov: "Dəyəri illik büdcəmizin dəyərindən çox ola biləcək AES-in tikilməsinə ehtiyac yoxdur"

İranda Buşəhr AES-in tikintisini həyata keçirib, Türkiyədə isə Akkuyu AES-in tikintisi üçün müqavilə bağlayıb. "Akkuyu" AES-in ilk fazasının 2023-cü ilin yazında istifadə verilməsi nəzərdə tutulur. Rusiya-Türkiyə hökumətlərarası saziş 2010-cu ildə imzalanıb. Layihənin dəyəri 10 milyard dollardır.

Qərbin sanksiyaları ilə üz-üzə qalan Rusiya təbii ki, belə nəhəng layihəni məmnuniyyətlə icra etmək istəyirdi. Bəs, Azərbaycan üçün bu layihənin faydası nə qədərdir? Ölkəmiz belə bahalı layihəyə razılıq verə bilirmi, yaxud anlaşma olsa, qazancı xərçini üstələyəcəkmi?

Sabiq maliyyə naziri Fikrət Yusifov "Yeni Məsəvat"a açıqlamasında bildirdi ki, son 15 ildə Azərbaycanda enerji istehsalı sahəsində çox böyük addımlar atılıb: "Hökumət bu sahənin inkişafına xüsusi diqqət yetirib. Nəticələr konkret rəqəmlərdə belə ifadə olunur. Əgər 2004-cü ilə qədər ölkəmizdə 3900 meqavat gücündə olan 9 elektrik stansiyası olubsa, 2004-2017-ci illər ərzində yeni və müasir, generasiya gücünü 2500 meqavat olan 30 elektrik stansiyası tikilib istifadəyə verilib. Bu, Sovetlər dö-

nəmi də daxil olmaqla 2004-cü ilə qədər 84 il ərzində mövcud olmuş elektrik stansiyalarının generasiya gücünün 64 faiz artırılması deməkdir və cari ildə hökumət həmin artımın 74 faizə çatdırılmasını hədəfləyir. Biz indi nəinki ölkəmizin elektrik enerjisinə olan tələbatını tam ödəyirik, hətta bu enerjinin tələbatımızdan artıq ola bilən hissəsini ixrac da edirik".

F.Yusifovun fikrincə, bu gün özünü enerji ilə təmin edib, onu ixrac edən ölkəmizdə dəyəri illik büdcəmizin dəyərindən də çox ola biləcək atom elektrik stansiyasının tikilməsinə ehtiyac yoxdur: "Əgər belə bir stansiyanın tikilməsini Rusiya tərəf təklif edirsə, burada anlaşılmayan heç nə yoxdur. Rusiyanın "Rosatom" dövlət korporasiyası bu kommersiya layihələrini dünyanın bir çox ölkələrində o cümlədən Belarussda, Finlandiyada, Macarıstanda, Misirdə, İranda, Hindistanda, Çində və başqa ölkələrdə tikib və ya tikməkdə davam edir. Rusiya ilə Türkiyə arasında Mersində ilk AES-in tikilməsi ilə bağlı saziş 2010-cu ildə imzalanıb. Hər enerji blokunun gücü 2100 meqavatt olacaq. Layihə dəyəri 20 milyard

dollar olan AES ildə 35 milyard kilovatt/saat elektrik enerjisi istehsal edəcək. Türkiyə ölkənin Sinop bölgəsində də atom elektrik stansiyası tikmək niyyətindədir. Çünki qardaş ölkənin enerjiyə hər il artan tələbatını ödəmək üçün bu yeganə doğru seçimlərdən biridir".

Bəs, Azərbaycan belə bir ekoloji riskli sahəyə razılıq verməlidirmi? **AMEA-nın Radiasiya Problemləri İnstitutunun sabiq direktoru, akademik Adil Qəribov** moderator.az-a bildirdi ki, bunu ekoloji təhlükə adlandırmaq düzgün olmazdı: "Dünyada Atom Elektrik Stansiyası 64 ildir ki, istismar olunur. Bu illər ərzində üç dəfə Atom Stansiyalarında qəza baş verib və qəzaların heç biri nüvə prosesinə əlaqəli olmayıb. Hər 3-də idarəetmə sistemində özbaşınalıq və zəlzələ olduğuna görə qəza baş verib. Bunu ekoloji təhlükəli layihə adlandırmaq düzgün olmazdı, çünki istənilən şey ekoloji təhlükəlidir. Allah eləməsin, əgər Mingəçevir Su Elektrik Stansiyası partlayarsa, Azərbaycanın yansı su altında qalar". Bununla belə, ekspert hesab edir ki, "Rosatom"un təklifi Azərbaycan Respublikası tərəfindən analiz olunmalıdır: "Rusiya

Azərbaycanın onlarla olan yaxşı münasibətlərindən bəhrələnilib və öz niyyətini bildirdi ki, biz nüvə sahəsində sizə kömək etməyə hazırıq. İndi dünyada nüvə sahəsində rəqabət gedir və çox ölkələr var ki, istəyirlər ki, bu məsələdə icraçı qurum olaraq vəsait qazansınlar. Amma Rusiya xoş niyyətlə bunu bizə bildirdi. Bu o demək deyil ki, Azərbaycanda Atom Elektrik Stansiyası tikilir. Rusiyanın yüksək nüfuzunun olmasına səbəb onun zəngin nüvə texnologiyasına malik olmasıdır. İndi bütün ölkələr nüvə elmlərinə böyük maraq göstərir və Azərbaycan müstəqillik qazandığı illərdə mərhum prezidentimiz Heydər Əliyev bildirdi ki, biz dinc məqsədli atom siyasəti yeridirik. Mütəxəssis kimi fikrimi bilmək istəsəniz dəyərdim ki, icra oluna bilər və bizə sərfəli bir layihə olar, amma dövlət bu haqda hər şeyi analiz etməlidir. Hesab edirəm ki, Azərbaycanda bu, heç bir ekoloji təhlükəsi olmayan bir layihədir, çünki indi 3+ və 4-cü nəsil reaktorları tamamilə təhlükəsiz aradan qaldırılmış texnologiyalardır".

E.PASASOY,
"Yeni Məsəvat"

Robert Köçəryan Hərbi Tribunalaya verilə bilər - Xocalıya görə...

Fazil Mustafa: "Hüquqi baxımdan bunun üçün heç bir problem yoxdur, ancaq..."

Azərbaycanlılara qarşı törədilən soyqırımı, qırğınlarda əli olan Ermənistanın keçmiş prezidenti Robert Köçəryan hazırda çətin durumdadır. Onu Ermənistan Apelyasiya Məhkəməsi 2008-ci ilin mart hadisələrində Konstitusiyaya rejimini devirməkdə ittiham edir. Hazırda Köçəryan həbsdə saxlanılır. Onun nə zamana qədər dəmir barmaqlıqlar arasında qalacağı isə məlum deyil.

Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, Köçəryan başda olmaqla, Ermənistan hakimiyyətində təmsil olunan digər şəxslər Azərbaycana qarşı saysız cinayət əməli törədiblər. Onlardan biri Xocalı soyqırımıdır ki, illərdir biz bu hadisəni törədən cəlladları Beynəlxalq Tribunalaya (Haaqa Məhkəməsi) çıxara bilmirik.

Köçəryanın azərbaycanlılara qarşı cəlladlıqları ilə bağlı foto, video görüntülər də var. Bu görüntülər ən böyük faktlardır ki, o, hərbi tribunalaya çıxarılınsın. Məsələ Azərbaycan mətbuatında dəfələrlə gündəmə gətirilsə də, bəzi qüvvələrin yardımı nəticəsində Ermənistanın keçmiş hakimiyyəti Hərbi Tribunaladan yayına bilib. Bu ilin iyul ayında

Xarici İşlər Nazirliyinin o zamankı mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev bildirmişdi ki, Ermənistan tərəfindən Azərbaycana qarşı çoxsaylı hərbi cinayətlər törədilməsinə baxmayaraq, hələ də BMT Təhlükəsizlik Şurası hərbi tribunaların təşkili barədə qətnamələr qəbul etməyib. O bildirmişdi ki, məsələnin hüquqi müstəvidə hərbi tribunal səviyyəsinə çıxarılmasına mane olan amillərdən biri də budur: "Azərbaycan məsələ ilə bağlı müxtəlif səviyyələrdə məsləhətləşmələr aparıb. Bu cür qətnamələr qəbul edilə bilər ki, xüsusi hallarda nəzərdə tutulan tribunallar təşkil edilsin. Ermənistan beynəlxalq məhkəmələrin yurisdiksiyasını qəbul etmir".

Prosedura görə, Azərbaycan Robert Köçəryanı məhkəməyə vermənin bir neçə yolu var. Yollardan biri budur ki, həm Azərbaycan, həm də Ermənistan Roma Statutunun üzvü olmalıdır. İkincisi isə Azərbaycan tərəfindən BMT qarşısında məsələ qaldırılmalıdır ki, BMT Təh-

lükəsizlik Şurası müvafiq qətnamə qəbul etsin. Bu da realdır ki, indiylə qədər Azərbaycanın ermənilər tərəfindən işğal olunmuş torpaqlarının azad edilməsi ilə bağlı BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi var. Lakin Ermənistan tərəfi bu qətnamələrə əməl etmir.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz hüquqi proseduralar həyata keçirilərsə, ekspertlərin fikrincə, Azərbaycan təkə Robert Köçəryanı deyil, azərbaycanlılara qarşı cinayətlərdə əli olan Serj Sərkisyanı, eləcə də onun kimi 70-ə yaxın erməninini məhkəmə qarşısına çıxara bilər.

Ötən illərdə Ermənistanda hakimiyyətdə olan hərbi xunta bütün cəhdlərlə özlərini və cinayət ortaqlarını qoruyub, qeyd etdiyimiz məsələnin qarşısını alırdılar. Ekspertlərin fikrincə, Ermənistanda yeni seçkilərin keçirilməsi, hərbi xuntanın hakimiyyətdən getməsi ilə vəziyyət də dəyişib. Hazırda Köçəryan məhkəmə qarşısına çıxarılıb, mühakimə olunur. Paşinyan hakimiyyəti açıq şəkildə xunta rejiminə qarşı mübarizə aparıb, onların siyasətini dəstəkləmədiyini ifadə edir.

Ölkə ictimaiyyətində fikirlər dolaşır ki, bu cür məqamdan Azərbaycan da maksimum istifadə etməli, soydaşlarımızın qanını tökən qatil Köçəryanın haqq etdiyi cəzanı almasına çalışmalıdır. Bəs Azərbaycan bununla bağlı fəaliyyətə keçmək fikrindədirmi?

"Yeni Məsəvat"a danışan **deputat Fazil Mustafa** hesab edir ki, hazırkı məqamda bir qədər gözləməyimizdə fayda var: "Məsələni gündəmə gətirə bilərik. Ancaq bu, hazırkı

məqamda müəyyən qədər Köçəryanın silahına çevrilir. Gözləyək, hələ erməni məhkəmələri Köçəryanın cəzasını versinlər. Ən azından cinayətkar kimi müəyyən problemlərin həlli istiqamətində onun hansı cəza çəkəcəyi ortaya çıxsın. Bunun ardınca da bizim tərəfimizdən məsələ qaldırılmalıdır. İndidən bu məsələni qaldırırsaq, Köçəryan olacaq Ermənistanın qəhrəmanı. Nəticədə isə daha çox onun dəstəklənməsinə diqqət edəcəklər".

F.Mustafa bildirdi ki, Köçəryanı hüquqi baxımdan hərbi tribunalaya çıxarmamız mümkündür: "Hüquqi baxımdan, əlbəttə ki, bu, mümkündür. Ancaq söyləyirəm ki, hazırda Köçəryan prezidentlik fəaliyyətinə görə ittiham olunur. Orada da cinayət törədib. Bizim isə məsələyə hansısa formada müdaxilə etməyimiz, Köçəryanı əlavə argument verəcək. Nəticədə bu, hakimiyyətin ona qarşı irəli sürdüyü ittihamları bir qədər zəiflədəcək. Onsuz da biz, 25 ildən çoxdur ki, gözləyirik. Bir qədər də gözləməyimizin ziyanı olmaz. Əvvəlcə Köçəryanı ermənilər özləri cəza versinlər, ardınca da biz bu məsələni gündəmə gətirərik".

Əli RAİS,
"Yeni Məsəvat"

Siz bir amerikalı Azərbaycan dilində, Amerikan ləhcəsi ilə Qarabağ savaşı barədə söhbətini dinlədinizmi heç? Bəs, 91-ci ildə, Sovetlərin dağılma əvəzindəki Bakının təsvirini? O, bizim dilimizdə, öz ləhcəsində, qərribə mimikaları və jestləri ilə danışsa da, bizə az qala bizdən daha çox bələddir.

“Ümumi nəticə: “Evsiz Çempionlar” filmi, “Azərbaycan Gündəliyi” kitabı və bunun kimi Azərbaycana dair onlarla nümunə. Amerikalı qocaman jurnalist Tomas Goltzla söhbət bir arxivə daxil olub, tozlu kitabları vərəqləmək kimidir. Bilmədiyim mətləblər o, danışanda üzə çıxır. Bizə bizi öz dilimizdə anladan amerikalı...”

Onu Azərbaycan milli-azadlıq hərəkatının tanıdığı simaları çox yaxşı bilir. Elə o da onları. Azərbaycan qaziləri arasında dostları da çoxdur. Hətta bu günə qədər onlarla görüşüb, Qarabağ döyüşü xatirələrini danışır, yada salırlar. Mühəribə deyəndə gözü dolur, 25 il öncəki Bakı ilə indikini müqayisə edəndə rıqqətə gəlir. Xatirələri sıraladıqca gözündəki fərehi duymamaq olmur. O, bir Azərbaycan sevdalısıdır həm də Sevdasını “Yeni Müsavat”a belə anladır.

-Cənab Goltz, Sizin Bakı ilə tanışlığımız uzun illər öncəyə təsadüf edir. Bəlkə də biz o vaxt uşağ idik, amma siz uzaq Amerikadan bizim paytaxtımıza gəlmişdiniz... Hekayəniz necə idi?

İlk dəfə Bakıya 1991-ci ildə gəldim. Sovetlərin son illərində. Ya iyulun axırı idi, ya da iyulun əvvəli. Bizim planımız mürəkkəb idi. Mən Daşkəndə getmək istəyirdim. Orada bir universitetdə dərs də alacaqdım, ödənişsiz təhsil imkanı vardı. Əslində mürəkkəb bir hekayədir. Amma qısaca İstanbula gəlib getdim. “Aeroflot” şirkəti mənə bilet vermək istəmədi. Dedi ki, sənizin vizanı haradır? Vizam var idi, getdim konsulluğa. Yenə soruşdular ki, sənizin vizanı hara, hansı ölkəyədir? Sən Amerikaya qayıtmalı və orda yeni bir viza almalsan. San Fransiskodan almali idim vizanı. Yeni, o qədər əziyyət, yol, səfər... O vaxt TASS informasiya agentliyində bir azərbaycanlı vardı, bir-birimizi tanıyırdıq. Ona zəng vurub dedim ki, Yağın, başıma belə bir şey gəlib. O da cavabında qayıtdı ki, “ey Tomas, Tomas... Bəlkə də bir yol var. Təzə bir reys var İstanbuldan Azərbaycana. Sənizin vizanı yox, amma gömrük və sərhəddə bir söhbət etsən, onlar sənə və həyat yoldaşına icazə versinlər, mənim ailəm sərhədin o biri tərəfində sizləri gözləyəcək. Nəhayət, gəldik. Bizi qaçaq olaraq bir yerə apardılar - Maştağa. Bakını ilk dəfə Maştağadan tanıdım. (gülür) Özü də həmin vaxt Aşura gününə təsadüf edirdi. Nəyse, bizim planımız dəyişdi. Düşündük ki, bir neçə gün Bakını gəzərək, baxarıq şəhərin gözəlliklərinə, sonra yola davam. Daşkəndə gedəcəkdik.

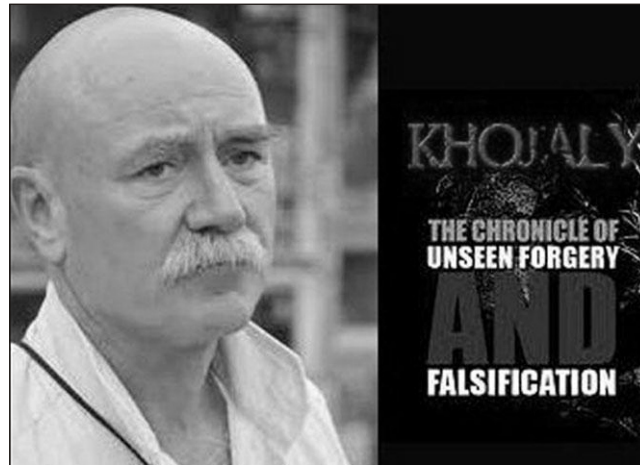
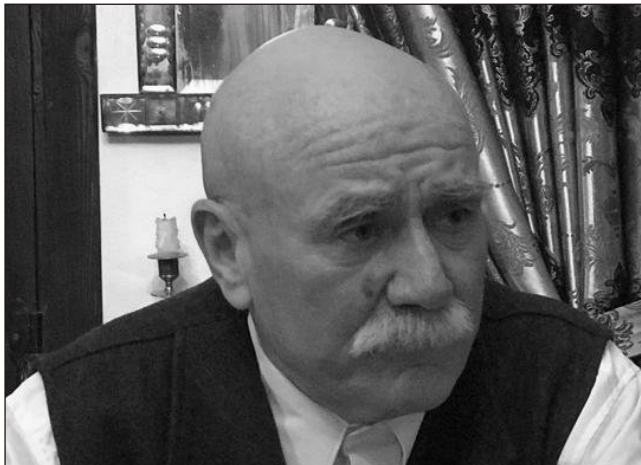
-Daşkənd səfəriniz ancaq təhsil planı ilə bağlı idi?

-Yox, həm də iki illik bir araşdırma nəzərdə tutulmuşdu. Amma mərkəz Daşkənd və Özbəkistanda idi. Gedənə qədər Bakıda çox yer gəzdim. O qədər zəngin şəhər oldu ki. Öncə Maştağa, sonra Bakı, Şəhidlər Xiyabanı. Ardınca rəhbərlik də bu durumdan xəbərdar oldu. Məsələ etdiklər və mən Gəncəyə yola düşdüm. Gəncədən yuxarıya, Çaykəndə getdik. O vaxt Çaykəndə yanmış bir yer idi. Oralarda da olandan sonra qərar verdik ki, Bakıya qayıdaq. Naxçıvan adlanan bir yere getmək istəyirdik. Bir şəxsiyyətlə tanış olmaq və söhbət

“Heydər Əliyev dedi ki, Tomas, macərapərəst olmasaydın, o vaxt Naxçıvana məni görməyə gəlməzdin”

Əfsanə adam Tomas Goltz: “Artıq sual vermək mənim işim deyil”; “yeni öyrəndiyim dillər mənim beynim üçün çörəkdir”

ləşmək üçün. Həmin vaxt heç kim o şəxsiyyət haqqında danışmaq istəmədi. Söhbət təbii ki, Heydər Əliyevdən gedir. Heç nəyə baxmadan mindik qatara, keçdik Zəngəzuru, gəldik Naxçıvana. Və görüşdük. Heydər Əliyevlə bizim çox qərribə, amma ləzzətli əlaqəmiz başladı. Onun ölümünə qədər bu, davam etdi. İki həftə sonra Özbəkistana uçduq. 19 avqustda Qorbaçova qarşı çevriliş təşəbbüsü oldu. BBC və xarici mətbuat kanalları deyirlər ki, mühafizəkar dövlətlər Qorbaçovun devrilməsinə dəstək vermək istəyir. Bu dövlətlərdən biri kimi də Azərbaycanın adı çəkilir. Mən o zaman bildim ki, Qorbaçova qarşı olmaq, mühafizəkar və kommunistlərə dəstək vermək eyni deyil. Ona görə qərar verdim ki, bir aylıq da olsa Azərbaycana qayıdım və jurnalist, reportyor fəaliyyəti ilə məşğul olum. Gəldim, yenə də viza yox, yenə də yataqxanada qalma mümkün deyildi. Bir xarabalıqda qaldıq. Yazmağa və Azərbaycanı dibinə qədər tanımağa başladım.

-İndi də burdasınız... Bayaقدan danışdığımız Bakı ilə, Azərbaycanla ilk tanışlıq hekayəniz idi. Amma sonradan buraya gəlişləriniz intensivləşdi.

-Mən burada yaşamışam. İki il boyunca burada qaldım. İlk çıxış Gürcüstana idi, hadisələr orda başladı öncə. Qamsaxurdiya hakimiyyətinin çöküşü. Sonra yenisiyyətlə tanış olmaq və söhbət

almağ zorunda idim özüm üçün. Bunun üçün İrana getdim. (gülür) Sonra qayıtdım Bakıya, 1993-cü il hadisələri başladı. Heydər Əliyevin hakimiyyətə yenidən gəlişi baş verdi və ardınca mən Amerikaya qayıtdım. Böyük bir nəfəs almağ üçün. Sadəcə bir il Montana qaldım. Yenidən 1996-cı ildə Bakıya qayıtdım, bir fürsət oldu. Amma 1994-1996-cı illər arasında Bakıdakı dəyişikliyi görəndə çox böyük şok keçirdim. Dəyişən ölkə, hər yer dəyişib. Ondan sonra səfərlərimin sayını xatırlamıram. 3-6 aydan bir, ya da 9 aydan bir Azərbaycandayam. Mən Bakı-Tiflis-Ceyhan neft xəttini motosikletlə keçmiş adamım. Üstəlik, inşaatdan əvvəl, hələ heç kim inanmayanda bunu etdim. Heydər Əliyev mənə xahiş etdi ki, Tomas, sən macərapərəst olmasaydın, 91-ci ildə Naxçıvanda məni ziyarət etməzdin. Heydər Əliyevdən heç vaxt müsahibə götürməmişəm. Amma onun tərcüməçisi kimi işləmişəm. CBC kanalından müsahibə alanda da tərcüməçiliyini etmişəm. O cür tərcümə də çətin idi. Mimika, sifət görmürsən, ancaq səs var idi. Tərcümə bitəndə mən tər içində idim.

-Siz Azərbaycan tarixinə canlı şahidlik edənlərdənsiz. 91-ci ildən bu günə Azərbaycan nə qədər, necə dəyişib, fikrinizcə?

-Ağ-qara, gecə-gündüz kimi. 1991-92-ci illəri hamı xatırlamır.

Malakan bağına yaxın yerlərdə hər şey satan bir yer vardı. Siqaret, dəri gödəkçələr, kompüter... Qarışq, pərakəndə bir yer. Amma indi tam bir lüksdən söhbət gedir Bakıda. O vaxt hər şey satan o yerdən iki plastik su qabı tapdım. İki dəne aldım, çünki Bakıda su yox idi. Su axdığı zaman dərhal evdəki bütün qabları doldurmalı idim. Su az gəlirdi. Özbəkistan mali idi bu qab. İki dəne aldım, küçəyə çıxdım. Məllət dərhal üstümə gəldi: “Sən bu qabları hardan tapdın?” Çünki heç yerdə yox idi. İkinci şey də bizim Axundov bağı yaxınlığında tapdığımız ev idi. Bir il orda qaldıq. Amma tualet tamamilən xarab idi, oturmaq üçün yer yox idi. Məcbur qaldıq ki, tualetin üstündə oturmaq üçün bir alət gətirək İstanbuldan. Təşəvvür et, Bakıda və Azərbaycanda belə şeylər tapmaq mümkün deyildi. İndi isə Bakını o vaxtkı Bakı ilə müqayisə etmək mümkün deyil. İndi hər yerdə, hər şey tapmaq mümkündür. Mən təbii maddi şeylərdən danışmam, mənəvi məsələlərdən yox.

-Bizim baş yazarımız Rauf bəy də sizin haqqınızda “bizim canlı əfsanəmiz” ifadəsini işlədib. Azərbaycanın ictimai-siyasi sektorundakı insanları da çox yaxşı tanıyırsız əminəm. Onlar haqqında nələrdən danışardız? Kimi, nə qədər, necə xatırlayırsız?

-Çox çətin. Dəyişməyən adam deyil. (gülür) Amma

hansı tərəfə: yaxşı tərəfə, ya pis tərəfə, o, başqa söhbətdir. Bəzi qrupları qarışdırmaq istəmirəm. Çünki kim hansı tərəfdədir, öz işidir. Dünən gecə qazi olan dostlarımla yığışdıq. Mən Montanadan maral, antelop əti gətirirəm, təvəzökar bir restoranda otururuq, bişirir, yeyirik. Çox xoşbəxt oluruq hamımız.

-Azərbaycanlılardır hamısı?

-Əlbəttə. Ad verməyəcəm, təbii ki. Biri prokuror idi, o biri informasiya nazirliyində məsul vəzifə tutan şəxs olub və sair. Biz onlarla çox şey yaşadım. Hətta ölümü də yaşadım. Bərabər adlandıq. Biz ölüm haqqında zarafatlar da edə bilərik. Amma yad bir adam gəlib bizim masada otursa, bu danışdıqlarımızın heç birini anlamaz. Yad adam gəlsə, muğamdan, musiqi-

satın aldığı evi çox ucuz satdım. Türkiyədən gəldiyim zaman, 30 min dollara böyük bir ev və ərazi satın aldım. Dərhal onu böldüm. Bir hissəsində özüm yaşayıram, bir hissəsini və zirzəmini isə kirayəyə vermmişəm. Burdan gələn gəlir mənə nisbətən bəs edir. Kitablarımdan da gəlir gəlir. O biri layihələrdən, yazdığım məqalələrdən, televiziya şirkəti ekspert kimi dəvət edəndə qazancım olur.

-Azərbaycanla bağlı yazdığınız kitab, çəkdiyiniz filmdən də danışsaq...

-Azərbaycanla bağlı kitabım olub. İndi isə Türkiyə haqqında 40 illik xatirələrimi bir kitabla sığışdırmaq üzrəyəm. Bitməsinə az qalıb. Amma Gürcüstan, Amerika barədə də kitablarım olub. Qafqaz, Azərbaycan, Orta Şərqlə bağlı yazılarım da çox olub. Amma mən tək bu regionlarla bağlı, onunla məhdudlaşan adam deyiləm. Hətta neft haqqında bir libretto yazmaq təşəbbüsü içindəyəm.

-Siz Qarabağ müharibəsini canlı görmüş insansız. Sizə “mühəribə” desəm, yadıncıza

A Rogue Reporter's Adventures in an Oil-Rich, War-Torn, Post-Soviet Republic

Azerbaijan Diary

daha çox nə düşür?

-Bütün müharibələr travmatikdir. Səninin ruhunun və beyninin bir hissəsində qalır. Mənim üçün birinci, həqiqi müharibədir. Amma ondan sonra Abxaziya, Çeçenistan müharibəsi daha travmatik idi.

-Yaxın günlərdə Ağdama gedəcəksiz, TRT World kanalının sənədlə filminə ekspert kimi çıxış etmək üçün, deyilmə?

-Bəli, belə bir plan var. Ardınca Türkiyəyə gedəcəm. Orda Ayalılda bir evim var. Orda qalmağ planımız var dostlarla. Hələlik plan budur. Amma ucuz bilet tapmam, İspaniyaya gedəcəm. İspan dilini öyrənmək və orada yenilikləri kəşf etmək üçün.

-Amma indi jurnalist deyilsiz. Özləyirsizmi qaynar məkanlarda jurnalistika ilə məşğul olduğunuz dönəmləri?

-Əlbəttə. Mən indi müxbir deyiləm. Amma bu günlərdə TRT kanalından gələn heyətlə birgə Prezident Aparatından Əli Həsənovun qəbulunda olduq. Mənə elə gəlir ki, normal jurnalist orada oturub, Əli Həsənova suallar vermək üçün sağ qolunu verə bilərdi. Amma mən artıq orda jurnalist deyildim. Normal söhbət etdik sadəcə. Artıq sual vermək mənim işim deyil. İndi ekspertəm, müəlliməm, şərhçi-yəm.

□ Sevinc TELMANQIZI, “Yeni Müsavat”

İsrailin Baş naziri Benyamin Netanyahu növbəti dəfə İrani müharibə ilə hədələyib və deyib ki, İsrailin təhlükəsizliyi üçün lazım olduğu təqdirdə, İran sərhədində hərbi əməliyyat keçirə bilərlər. Bu barədə açıqlamaları baş nazir ofisində keçirdiyi mətbuat konfransında səsləndirib.

İsrailin İran sərhədləri içərisində hərəkət edə bilib-bilməyəcəyinə dair suala cavab olaraq baş nazir deyib ki, yəhudi dövlətini məhv etməyə çağıran İran rejiminə qarşı İsraili qorumaq üçün lazım olan hər şeyi edə bilərlər. Bundan başqa o, Suriyada İran qüvvələri ilə qarşıdurmada olduqlarını və zaman-zaman onları geri çəkmək məcburiyyətində qoyurlar.

Netanyahu iddia edib ki, İran bütün İsraili əhatə edən 400-700 km uçuş məsafəli orta mənzilli raketləri İsrail sərhədlərinə gətirməyə çalışır. Eyni zamanda İsraili məhv etmək məqsədi ilə 80 minlik şie milisini sərhədə çatdırıb.

Təbii ki, Netanyahu şie milis dedikdə İsrailin şimal sərhədlərində yerləşən Livanda fəaliyyət göstərən Hizbullahı nəzərdə tutur. 1980-ci illərin əvvəllərində yaranan Hizbullah Balkan münaqişələri, İraq, Suriya, Yəmən, Fələstin kimi münaqişə ocaqlarında fəaliyyət göstərmişdir. Yarandığı gündən İsrailə münaqişədə olan Hizbullah İsrail ordusu ilə bir neçə dəfə qarşı-qarşıya gəlib. Ən son 2006-cı ildə Hizbullahın iki israili əsgəri qaçırmasına cavab olaraq Livana ordu yeridən İsrail məqsədinə nail ola bilməyib. Əksinə, Hizbullahın güclü müqaviməti ilə qarşılaşıb.

Əlbəttə, ən müasir silah və hərbi texnika malik İsrail ordusuna qalib gəlmək asan deyil, ancaq İran-İsrail qarşıdurması getdikcə daha da dərinləşir. Və təbii ki, İsrail üçün əsas təhlükə Netanyahu deyən kimi 1500 kilometr uzaqda yerləşən İran ordusu deyil, sərhədlərinin yaxınlığında yerləşən silahlı partizanlardır.

İran-İsrail qarşıdurması böyük müharibəyə çevrilə bilər

Netanyahu iddia edib ki, İran bütün İsraili əhatə edən 400-700 km uçuş məsafəli orta mənzilli raketləri İsrail sərhədlərinə gətirməyə çalışır

Yeri gəlmişkən, ötən həftə İsrail ordusu Livana sərhəddə tunel əməliyyatları başladı. Əməliyyatın məqsədi sərhəddə yerləşən və Hizbullah məxsus tunellərin məhv edilməsidir. Çünki bu tunellər İsrail üçün əsas təhlükə mənbəyidir. Məsələ ondadır ki, hazırda dünyada ən yüksək inkişaf etmiş kəşfiyyat-izləmə sistemə sahib, peyk müşahidəsi həyata keçirən İsrail ordusunun yeganə çarəsiz qaldığı sahə yeraltı tunellərdir. Çünki tunelləri yuxarıdan izləmək

mümkün deyil. Məhz bu tunellər vasitəsilə Hizbullah İsrail ərazilərinə sızmağa bilir.

Xatırladaq ki, uzun illərdir Fələstində də müqavimət qrupları yeraltı tunellər vasitəsilə Fələstin ərazisinə silah-sursat keçirirlər. Xüsusən də blokadada olan Qəzza zolağına Rəfah rayonunda çoxlu sayda tunellər vasitəsilə silah və raketlər keçirirlər. Xüsusən də son illərdə Qəzza bu tunellərə vasitəsilə çoxlu sayda silah və texnika keçirilib. Ən sonuncu Qəzzadakı to-

quşmada Hamas İsrail ordusu avtobusunu tank əleyhinə "Kornet" raketləri ilə vurub. 11 ildir mühasirədə olan Qəzzaya bu cür silahları tunellərə vasitəsilə keçirmək mümkün olardı. O cümlədən çoxlu sayda raketləri.

Maraqlıdır ki, İsrail ordusu xüsusi təyinatlıları ötən ay Qəzzada gizli əməliyyat keçirib və 7 nəfərlik xüsusi təyinatlı qrupunun əsas hədəfi Həmasın hərbi qanadı olan "İzdədin Qəssam" briqadasının tunellərin tikintisinə cavabdeh

İndi isə İsrailin hökumət başçısı növbəti dəfə əsas təhdid olaraq İrani göstərir. Çünki hər kəsə aydındır ki, Fələstindəki Həmas, "İslami Cihad" və ya Hizbullah, eləcə də Suriyadakı silahlı qrupları İran silahlandırır. Hal-hazırda faktiki olaraq İsrail üçün təhlükə yaradan məhz bu qruplardır. Hətta Suriyada savaşa gedişində hökumətə qarşı savaşa islamçı qruplara belə İsrail zaman-zaman dəstək verib və bunu gizlətməyib. Hazırda nə Misir, nə Fələstinin leqal hakimiyyəti olan Fəth Hərəkatı, nə də digər ərəb hakimiyyətləri İsrailə açıq qarşıdurma vəziyyətində deyil. Bu səbəbdən də Netanyahu sərhədlərindəki silahlı qrupları deyil, onların dəstəçisi İrani hədəf olaraq göstərir. Yeri gəlmişkən, bu ilin martında Almanyanın Münhen şəhərində keçirilən ənənəvi təhlükəsizlik konfransında da Netanyahu İran hökumətini təkcə İsrail üçün yox, "bütün dünya üçün təhlükə" adlandırıb.

Netanyahu İrani qəsd edərək "Bizim qətiyyətimizi sınamayın", söyləyib. Həmin vaxt Netanyahu çıxış edərkən İsrail sərhədində vurulmuş hərbi dronun bir parçasını əlində sil-kələyərkən, həmin dronun İrana məxsus olduğunu vurğulayıb.

Əlbəttə, İsrail ABŞ olmasa təkbaşına İrana hücum etməyə hazır deyil. Çünki bu, yəhudi dövləti üçün ciddi problemlərə səbəb ola bilər. Ancaq İsraildə də bilirlər ki, İranın dəstəyi olmasa Yaxın Şərqdə İsrailə qarşı müqavimət qrupları zəifləyəcək. Ona görə də İsrail baş naziri hədəf olaraq İrani göstərir, bu həm də Tehrana qarşı cəbhənin daha da genişlənməsinə çağırışdır...

□ **Kənan RÖVƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"**

Avropa İttifaqının taleyi sual altında - birlik dağla bilər

Nəzakət Məmmədova: "Avropanın ABŞ-a meydan oxuması Atlantik okeanının şərq və qərbindəki qarşıdurmanı artırır"

Fransada "sarı jiletli" inqilabının başlaması və aksiyaların Avropa İttifaqının (Aİ) digər ölkələrinə də yayılması birliyin taleyini sual altında qoyub. Artıq Aİ-nin dağla biləcəyinə dair fikirlər səslənməyə başlayıb. Etiraz aksiyalarının baş verdiyi ölkələrin iqtidarlarının istefası ilə yanaşı, həmin ölkələrin Aİ-dən çıxması barədə tələblər də az deyil. Fransanın ittifaqdan çıxması tələbi "sarı jiletli" in əsas tələbinə çevrilib.

Birliklə Amerikanın da münasibətləri elə də xoş deyil. Xüsusilə, ABŞ-ın İrana qarşı sanksiyalara bəzi ittifaq ölkələrinin qoşulmaması rəsmi Vaşinqtonun səbir kasasını doldurub. Dövlət katibi Mayk Pompeo açıq şəkildə bəyan edib ki, Aİ ABŞ-ın İrana qarşı sanksiyalarını pozsa, Vaşinqtonun sanksiyaları ilə üzleşə bilər.

Son olaraq Belçikanın sabiq baş naziri Gay Verhofstadtin Aİ ilə bağlı səsləndirdiyi bu fikirlər xüsusi diqqət çəkib.

Sitat: "İnqilab küçələrdə deyil, Aİ-nin siyasi strukturlarında baş verməlidir".

Sabiq nazir fikirlərinə əsas kimi son beş ildə Avropada

problemlərin öz həllini tapmadığını göstərib. O, gələcək illərdə Avropanın küçələrdən siyasi dəhlizlərə gedə biləcəyini istisna etməyib.

Ekspertlər Fransa prezidenti Emmanuel Makronun Avropa ordusu ideyası ilə çıxışının ardından ölkəsini və digər Avropa dövlətlərini "sarı jiletli" in ağışuna almasının Aİ-nin taleyi üçün ciddi təhlükələr vəd etdiyini bildirirlər.

Beynəlxalq əlaqələr üzrə mütəxəssis Nəzakət Məmmədova "Yeni Müsavat" a ittifaqın gələcək taleyi ilə bağlı bunları dedi: "Avropa Birliyində islahat aparılması ideyası hələ birliyin yaradılmasından bir müddət

sonra gündəmə gəlmişdi. İndiyə qədər bəzi ölkələr, xüsusilə İngiltərə, Fransa və Almaniya orada islahatların aparılması tərəfdarı kimi çıxış edirdilər. Brexitdən sonra bu yük Almaniya və Fransanın üzərinə düşür. Fransa prezidentini Makron da Avropa integrasiyasına tərəfdar olan siyasətçi kimi hələ namizədliyi dövründə islahatların vacibliyini

önə çəkirdi. İslahatlar baş verməyə, o, Brexit məsələsinin qaçılmaz olduğunu deyirdi. Xüsusən Brexitdən sonra britaniyalıların Avropa təsisatlarına inamsızlığının üzə çıxması Avropa Birliyini islahatlara getməyəcəkləri təqdirdə birliyin zəifləyəcəyi, hətta parçalanacağı təhdidi ilə üzbaşu qoymuş oldu.

Bu gün tələb olunan islahat-

ları qeyd etdiyimiz kimi Makron da prezidentlik kampaniyası zamanı vəd etmişdi. "Sarı jiletli" in isə Brexite rəvac verməsi, Fransanın AB-dən çıxma tələbi qoyması liberal, avrosentrist Makrona qarşı yönəlmiş tələbdir. Bu, ilk növbədə Avropa Birliyində islahatlar yolu ilə virliyi möhkəmlətməyə çalışan Fransa prezidentinin avrosentrist mövqeyinə vurulan zərbədir. Vahid Avropa tərəfdarı olan mərkəzçi Makronun avrosentrist mövqeyi onun prezidentlik postunu itirməsi təhlükəsi həddindən gələ bilməzdi, əgər o, toxunulmaz mövzu olan NATO-ya alternativ vahid Avropa ordusu ideyasını ortaya atmazsa. Üstəlik, İrana sanksiyalar məsələsində Fransanın ABŞ-a müqaviməti, onun maraq zonası olan Orta Şərq, Şimali Afrika və Cənubi Qafqaza müdaxiləsi ABŞ-ın narazılığını son həddə çatdırdı. Makron həm də qloballaşma prosesləri fonunda Fransanın Avropa Birliyində olmasının vacibliyini vurğulamışdı. Hər bir halda Fransa radikal Le Pen deyil, liberal Makrona səs verməklə, onun

qloballaşma dövründə Fransanın irəliyə aparacağına ümid edirdi. İnsanların əsas gözləntisi sosial rifah və vergilərin azaldılması idi. Lakin Avropanın son sosialist ölkəsi adlandırılan Fransada insanlar sosialist kimi kiçik vergi verib, dövlətdən özlərinə yüksək qayğı, qiymətlərin artırılmamasını tələb edirdilər. Halbuki, qloballaşmanın, fransızların mondializm adlandırdığı prosesin kökündə varlı ölkələrin əhalisinin yoxsullaşması, yoxsul ölkələrin əhalisinin varlanmasına dayanır. Bir çox müəssisələr əhalisi çox, işçi qüvvəsi ucuz olan Çin, Hindistan, Pakistana köçürülür. Üstəlik, avropalıların həssas yanaşdığı ekologiya məsələləri də sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr arasında mübahisə mövzusu olur. Belə bir şəraitdə üstəlik Avropanın ABŞ-a meydan oxuması Atlantik okeanının şərq və qərbindəki qarşıdurmanı artırır. İrana qarşı sanksiyalara qoşulmamaq, Qüds məsələsində Fələstini dəstəkləmək, enerji layihələrinə münasibətdə fikir ayrılıqları, Yaxın Şərqdə enerji resursları uğrunda mübarizə, vahid ordu və s. ABŞ və Avropanı qarşı-qarşıya gətirir. Belə bir şəraitdə Makrona xəbərdarlıq bütün avrosentristlərə şamil oluna bilər".

□ **Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermənistandakı 9 dekabr parlament seçkiləri ilə ölkədə Qarabağ klanının 20 illik hakimiyyətinə rəsmən son qoyuldu. O hakimiyyət ki onun dövründə münaqişənin həllinə, hətta sülh danışıqlarında cüzi irəliləyişə belə ən müxtəlif əngəllər yaradılır, nizamlaşma prosesi sabotaj edilirdi - təbii ki, havadarlara arxalanaraq. Lakin artıq hakimiyyətə Nikol Paşinyanın başçılıq etdiyi yeni, Qarabağ müharibəsində iştirakçı olmayan, "hərb partiyası"nı təmsil etməyən qüvvə gəlib.

Bir sıra təhlilçilər də məhz bu realıqdan çıxış edərək, nizamlaşma prosesi ilə bağlı nikbin, lakin eyni zamanda, ehtiyatlı proqnozlar səsləndirirlər. Hərçənd, Paşinyan Dağlıq Qarabağ mövzusunda heç də öz sələflərindən yumşaq mövqe sərgiləmir. Üstəlik, Qarabağdakı separatçı rejimi birbaşa danışıqlara qoşmaq tələbindən də hələ ki əl çəkəməyib.

Seçkilərdən bir neçə gün sonra verdiyi bəyanatların birində isə o, Ermənistanın hərbi büdcəsinin qarşısında 5 ildə 2.5 milyard dollara çatdırılmasının vacib olduğunu deyib. "Ancaq etiraf edərdim ki, həmin resursu tapmaq

asan olmayacaq. Bundan ötrü çox işləmək lazımdır. Hazırda Ermənistanın hərbi büdcəsi təxminən 500 milyon dollardır. Bu, Azərbaycanın hərbi büdcəsi ilə müqayisədə təqribən 8 dəfə azdır. Hərbi büdcəni artırarkən xərclər ilk növbədə hərbi qulluqçular üçün sosial şərtlərin yaxşılaşdırılmasına yönələcək. Çünki bu, döyüş qabiliyyətinin artırılması üçün çox mühümdür. Digər istiqamət isə hərbi-sənaye kompleksini inkişaf etdirməkdir", - deyər Paşinyan bildirib.

Göründüyü kimi, erməni baş nazir əvəzi hərbi faktora stavka etməkdən dəm vurur -

Rusiyadan İrəvana mesaj: "Siyasiləşdirməyin!.."

Rusiyanın Ermənistandakı səfirliyi Gümrü şəhərində 102-ci bazanın hərbiçisinin törətdiyi cinayəti siyasiləşdirməyə çağırıb. Bəyanatı Rusiyanın Ermənistandakı səfirliyinin mətbuat xidməti yayıb (axar.az).

"Gümrüdəki faciəvi insidentlə bağlı çoxlu sayda emosional şərhlər axınına diqqət yetirdik. Bu mövzunu siyasiləşdirməyə, vaxtından əvvəl fikir yürütməyə, erməni istintaq orqanlarının öz işlərini görməyə maneə yaratmamağa çağırırıq", - deyər bəyanatda bildirilib.

Qeyd edək ki, 102-ci bazanın hərbiçisi Gümrü şəhərində 57 yaşlı qadını öldürüb. Hərbiçinin həbsindən sonra xüsusilə hökumətyönlü saytlarda Rusiyaya qarşı sərt ittihamlar səsləndirilməkdədir.

Qarabağ danışıqlarında "tilsimi" kim qıracaq?

Moskva Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinin görüşünü hazırlayacaq - gözlənti; **rusiyalı politoloq**: "Yaza qədər vəziyyət yaxşılaşmasa, Ermənistan təzədən qarışa bilər"

baxmayaraq ki, onun arzusu reallıqla tərs mütənəsibdir. Çünki işğalçı ölkənin iqtisadi göstəriciləri olduqca zəifdir. Bunu təkcə biz demirik. Özləri və xarici ekspertlər də etiraf edirlər.

"Ermənistan yeni narahatlıqlardan qaça bilmək üçün mütləq iqtisadi vəziyyətini düzəltməlidir". Bu sözləri **rusiyalı politoloq Aleksandr Krilov** deyib. Onun sözlərinə görə, Ermənistan əhalinin ölkədən qaçmasının qarşısını almaq üçün uğurlu dövlət olmalıdır. "Bu - ümumi tendensiyadır. Bolqarıstandan, Baltikyanı ölkələrdən də gedənlər var. Ancaq həmin ölkələr qonşuları ilə hərbi münaqişədə deyillər. Ermənistanın gələcəyi sosial və iqtisadi islahatların nə qədər uğurlu alınmasından asılı olacaq. Yaza qədər vəziyyət yaxşılaşmasa, yeni siyasi qarışıqlıqlar gözlənmək olar" - ekspert bildirib.

Bəs Qarabağa dair bağlı pozitiv gözləntilər varmı? Nizamlaşma prosesində gələn il canlanma olması mümkündürmü? Bu yöndə təxminlər birmənalı deyil.

Məsələn, **rusiyalı tanınmış politoloq Sergey Markov** ehtimal edir ki, Nikol Paşinyan xalqın dəstəyindən ya-

rarlanaraq, Kazan formülünü reallaşdırma biləcək. Onun sözlərinə görə, həmin plana əsasən, Ermənistan Azərbaycana Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları qaytaracaq, əvəzində isə deblokada nail olacaq, Qarabağa iki dəhliz və aralıq status əldə edəcək: "Digər tərəfdən, Paşinyanın hakimiyyəti dövründə İrəvanın Qarabağ mövqeyi çox sərtləşib. Xüsusilə, İrəvan tələb edir ki, danışıqlar prosesinə qondarma Dağlıq Qarabağın rəhbərliyi də qoşulsun, yeni Dağlıq Qarabağın erməni icması azərbaycanlılar olmadan təmsil edilsin. Bu yanaşma etnik təmizləmələrin möhkəmlənməsi deməkdir. Təbii ki, bu yanaşma Azərbaycanı təmin etmir".

O, qondarma Dağlıq Qarabağdakı hakimiyyətin İrəvanın tam nəzarətində olduğunu və Ermənistan hökumətinə kompromisə gedəcəyini də deyib. Markovun sözlərinə görə, Ermənistan heç bir şərt irəli sürmədən Türkiyə ilə sərhədləri açsa, o zaman bu, İrəvanın siyasətində ciddi dəyişikliklər baş verməsi anlamına gələcək. Ekspert sərhədlərin açılması məsələsinin həllək sual altında olduğunu da söyləyib.

Maraqlıdır ki, bu arada, yeni seçkilərdən bir neçə gün sonra separatçı rejimin başçısı Bako Saakyan İrəvanda Nikol Paşinyanə qəbulunda olub. Şübhə yox ki, görüşdə Qarabağ məsələsi əsas diqqətdə mərkəzində saxlanılıb. Ancaq yaddan çıxarmaq olmaz ki, Paşinyandan fərqli olaraq, Bako Saakyan Rusiyaya güclü şəkildə bağlıdır, Moskvanın adamıdır.

Rusiyadan söz düşmüşkən, bu ölkənin xarici işlər naziri Sergey Lavrov iki gün öncə Bakıda olub və Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev tərəfindən qəbul edilib. Görüşdə Dağlıq Qarabağ mövzusu və Rusiyanın bu məsələdə səyləri də müzakirə olunub.

"Azərbaycan 2019-cu ilin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlaşma prosesinə yeni impuls verəcəyinə ümid edir". Bunu İlham Əliyev de Lavrovla görüşü zamanı deyib. Prezident bu məsələdə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrindən biri kimi Rusiyanın səylərinə ümid bəslədiyini dilə gətirib: "Biz bu gün Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı məsələləri də müzakirə edəcəyik. Ümid edirik ki, 2019-cu il nizamlaşma prosesinə yeni impuls verəcək. Əlbəttə ki, münaqişənin həlli ilə bağlı

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrindən biri kimi Rusiyanın səylərinə ümid edirik".

Rusiya XİN rəhbəri isə bildirib ki, Moskva Bakı ilə İrəvan arasında birbaşa dialoqun qurulması üçün səylərini davam etdirmək əzmindədir. "Biz istəyirik ki, bu dialoq olsun", - deyər o qeyd edib. Rusiya baş diplomatı əlavə edib ki, Rusiya həm ayrıca, həm də ATƏT-in Minsk Qrupunun üç həmsədrindən biri olaraq, "hər şey edəcək ki, bu hədəfə nail olunsun".

Lakin Azərbaycan və Ermənistan başçılarından görüşünü təşkil etmək əsas hədəf ola bilməz. Çünki indiyədək tərəflər ən yüksək səviyyədə dəfələrlə bir araya gəliblər. Lakin nizamlaşma prosesində ciddi dönüş baş verməyib. Yəni hədəf - real nəticə olmalıdır. O da ki gözə dəymir. Çünki Rusiya bu qəbildən görüşlərə bir qayda olaraq, status-kvonu uzatmaq və özünün regionla bağlı cari maraqlarını təmin etmək vasitəsi kimi baxır.

Ümid edək ki, 2019-cu ildə həqiqətən "tilsim" qırılacaq, Moskva üçün Qarabağ məsələsində irəliləyiş xarici siyasətin prioritetlərindən olacaq və biz sülh prosesində nəhayət, real dinamika müşahidə etməyə başlayacağıq...

Qışın şaxtalı keçməsi ehtimalı azdır - Hidrometeorologiya Departamenti

“DaimOnline” kampaniyası daha iki universitetdə

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi olan «Bakcell» şirkəti özünün yeni “DaimOnline” tarif paketlərini gənc istifadəçilərə tanımaq məqsədilə daha iki universitetin tələbələri üçün maraqlı aksiya təşkil edib.

Belə ki, aksiya çərçivəsində «Bakcell» şirkəti Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti və Azərbaycan Texniki Universitetində xüsusi “DaimOnline” stendi quraraq universitet tələbələrinə “Green Box”, “Insta Print”, “Facebook Frame” və digər maraqlı oyunlar və əyləncələrdə iştirak edib müxtəlif hədiyyələrə sahib olmaq imkanı verib. Stenddə təşkil edilmiş maraqlı və şən tədbirlərində iştirak etmiş yüzlərlə tələbə həmçinin yeni “DaimOnline” tarif paketləri barədə ətraflı məlumat əldə ediblər.

Qeyd edək ki, ötən ay bu aksiya Azərbaycan Tibb Universitetinin tələbələri üçün də keçirilmişdi.

Gənclərin daha çox sosial şəbəkələr və mesajlaşma tətbiqlərindən istifadə etməyə üstünlük verdiyini nəzərə alaraq, «Bakcell» şirkəti bir müddət əvvəl yeni “DaimOnline” paketlərini təqdim edib. Üç variantda və müvafiq olaraq 6, 10 və 20 manat aylıq abunə haqqı ilə təklif olunan yeni tarif paketləri sayəsində istifadəçilər limitsiz “WhatsApp”, “Facebook” və “Instagram” istifadəsi ilə yanaşı qiğabaytlarla internet və bol-bol şəbəkədəxili dəqiqlərdən yararlanırlar. Limitsiz “WhatsApp”, “Facebook” və “Instagram” imkanı təqdim edən yeni “DaimOnline” tarif paketlərini istifadəyə verməklə, «Bakcell» gənc abunəçiləri limitsiz ünsiyyət üçün tam sərbəstliklə təmin edib. Bu yeni tariflər sayəsində gənclər daim onlayn olmaq imkanı əldə ediblər.

«Bakcell» şirkətinin yeni “DaimOnline” tarifləri və digər sərfəli və innovativ təklifləri barədə daha ətraflı məlumat almaq üçün www.bakcell.com <http://www.bakcell.com> səhifəsinə və yaxud “Bakcell”-in rəsmi “Instagram” və “Facebook” səhifələrinə daxil olun.

«Bakcell» haqqında

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti müasir mobil kommunikasiya xidmətləri istifadəçilərinə geniş çeşiddə məhsullar təklif edir. Şirkət öz abunəçilərinə ən mükəmməl 4G/LTE mobil internet xidməti göstərir.

«Bakcell» şirkətinin 4G şəbəkəsi artıq bütün Bakı və Abşeron ərazisi daxil olmaqla ölkənin 40-dan çox rayon və şəhər mərkəzlərində mobil operatorun abunəçilərinə ən üstün müştəri təcrübəsi təmin edir.

7000-dən artıq baza stansiyası vasitəsilə «Bakcell» şəbəkəsi əhalinin 99%-ni, ölkə ərazisinin isə 93%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir. Mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testləri (benchmarking) sahəsində beynəlxalq lider və ən etibarlı müstəqil təşkilat olan “P3 Communications” şirkəti tərəfindən «Bakcell» şirkəti Azərbaycanda sınaq nəticələrinə görə, ən yaxşı şəbəkə adına layiq görülüb (“Best in Test”). 2018-ci ildə şirkət “Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsi” adına layiq görülüb. Bu mükafat bütün dünyada tanınmış “Ookla” şirkəti tərəfindən “Bakcell”ə Azərbaycan Respublikası ərazisində ən sürətli mobil internet xidmətlərinin göstərilməsinə görə təqdim edilib.

«Bakcell» və onun məhsul və xidmətləri haqqında ətraflı məlumat əldə etmək üçün, xahiş edirik, www.bakcell.com internet səhifəsinə daxil olun və ya 555-ə zəng edin. Press-reizlərlə tanış olmaq üçün www.bakcell.com/az/news (və ya İngiliscə dili üçün www.bakcell.com/en/news) səhifəsinə daxil olun.

Qeyri-«Bakcell» abunəçiləri isə 012 498 89 89 nömrəsinə zəng etməklə «Bakcell»-in məhsul və xidmətləri haqqında məlumat əldə edə bilərlər.

İqlim dəyişmələri birbaşa deyil, dolayısı təsirlərlə də özünü büruzə verir. Trend-in məlumatına görə, bunu Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) Milli Hidrometeorologiya Departamentinin direktoru Umayra Tağıyeva deyib.

U.Tağıyevanın sözlərinə görə, dünyada son illərin meteoroloji tədqiqatları göstərir ki, minimal temperaturların maksimal temperaturlarla müqayisədə yüksəlmə tempi daha çoxdur. Soyuq günlərin sayı azalır, isti günlərin sayı artmaqdadır.

“Azərbaycanda çoxillik məlumatların təhlili göstərir ki, havanın minimal temperaturu dekabr ayında son onilliklərdə 1961-1990-cı illərlə müqayisədə 0,4 dərəcə azalıb, yanvar ayında 0,2 dərəcə artıb, fevral ayında isə 0,1 dərəcə azalıb. Dekabr ayında müşahidə olunan bu azalma yalnız 2002-ci ilin hesabına olub, 2002-ci ildə orta aylıq temperatur normadan 5,6 dərəcə aşağı olaraq bütün müşahidə sırasına görə ən soyuq dekabr ayı kimi tarixə düşüb. Həmin ilin nəticəsini nəzərə almasaq, dekabr ayında ümumi tendensiya müşahidə edilir, soyuq hava dalğalarının sayında azalma qeydə alınır”.

Belə ki, ayın 16-da gündüz şimal küləyinin güclənməsi nəticəsində temperatur kəskin şəkildə aşağı enərək dekabrın 17-də 4-6 dərəcə təşkil edəcək. Uçuncu ongünlükdə bezi günlərdə yağışların intensiv olacağı ehtimal olunur.

Bizim regionda bu ilin qış fəslində havanın temperaturu iqlim norma göstəricilərindən 0,5-1,0 dərəcə yuxarı olacaq. Bu, o deməkdir ki, qışın şaxtalı keçməsi ehtimalı azdır.

U.Tağıyeva bildirib ki, qış fəslində Bakı və Abşeron yarımadasında havanın orta temperaturu müsbət 3,2 dərəcədir:

“Ölkənin relyefi və Xəzər dənizinin təsiri nəticəsində qış yumşaq keçir. Abşeron yarımadası üçün kəskin şaxtalar səciyyəvi deyil.

Bakıda avtobus qadın piyadanı vurub öldürdü

Bakıda avtobus piyadanı vurub. DİN-dən Trend-ə verilən məlumata görə, dekabrın 13-də saat 18 radələrində paytaxtın Nizami rayonunun H.Əliyev prospektində Bakı şəhər sakini Bəhrüz Şükürov idarə etdiyi “Daewoo” markalı xətt avtobusu ilə paytaxt sakini Hürü Əliyevanı vurub. Nəticədə xəstəxanaya yerləşdirilmiş qadın orada ölüb.

Nizami rayon Polis idarəsi tərəfindən araşdırma aparılır.

Bərdə sakininin pul kartından 5 min manat çıxaran şəxs tutulub

Nəsimi RPİ-nin 21-ci Polis Bölməsinə müraciət edən rayon ərazisində kirayədə yaşayan Bərdə sakini pul kartının oğurlandığını və hesabından təxminən 5 min manatın çıxarıldığını bildirib.

DİN Mətbuat Xidmətindən Trend-ə verilən məlumata görə, müraciətlə əlaqədar polis əməkdaşları tərəfindən müvafiq araşdırmalar aparılıb.

Keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində oğurluğu törətməkdə şübhəli bilinən Yevlax rayon sakini Murad Allahverdiyev polis əməkdaşları tərəfindən müəyyən edilərək saxlanılıb. O, törətdiyi əməli etiraf edib.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

İrənin daha bir neçə vilayətindən toyuq əti gətirilməsinə qadağa qoyuldu

Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi (AQTA) ölkə ərazisinə başqa dövlətlərdən keçə biləcək yoluxucu heyvan xəstəliklərindən qorunmaq məqsədi ilə əhaliyə xəbərdarlıq edib.

AQTA-dan Trend-ə verilən məlumata görə, xəbərdarlıqda Ümumdünya Heyvan Sağlamlığı Təşkilatı tərəfindən İrənin Tehran, Təbriz, Ərdəbil, Urmiya vilayətlərində ev quşları arasında yüksək patogenli qış qripi xəstəliyinin yayılmasının müəyyən edildiyi bildirilib.

Qeyd olunub ki, bununla əlaqədar İrənin Tehran, Təbriz, Ərdəbil, Urmiya vilayətlərindən diri quş və quşçuluq məhsullarının idxalına müvəqqəti məhdudiyət qoyulması qərara alınıb.

Eyni zamanda, nəzarət tədbirlərinin gücləndirilməsi üçün AQTA tərəfindən İran İslam Respublikasının Tehran, Təbriz, Ərdəbil, Urmiya vilayətlərindən gələn və ya həmin ərazilərdən tranzit keçən nəqliyyat vasitələrinin gömrük keçid məntəqələrində dezinfeksiya edilməsi ilə bağlı Azərbaycanın Dövlət Gömrük Komitəsinə aidiyyəti üzrə müraciət olunub.

Eldar Mahmudovu şəriki, sabiq nazirin milyonlarına nəzarət etmiş Sahib Ağayev olduqca ilginç ifadələri ortaya çıxıb. Üzə çıxan ifadələrdən belə aydın olur ki, sabiq nazirin həbsdəki şəriki bildiklərini danışmaqla vəziyyətdən çıxmağa çalışır. Hazırda Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində mənimləmədə ittiham edilərək hakim qarşısına çıxarılan Sahib Ağayevin cinayət işi üzrə məhkəmə iclasına hakim Samir Əliyev sədrlik edir. İş üzrə zərərçəkmiş tərəflər Vergilər Nazirliyi və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətidir.

İttihamla görə, Sahib Ağayev rəhbərlik etdiyi şirkət 2015-ci ildə Bakıda keçirilən Avropa Oyunları ərəfəsində Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin sifarişli ilə təhlükəsizliyin təmin edilməsi məqsədilə xüsusi avadanlıqların gətirilməsi və həmin sistemin qurulmasını həyata keçiribmiş. İmzalanmış müqavilə şəhirdə 90 milyon göstərilib. Bu məbləğin 30 milyon manatı Sahib Ağayevin xarici şirkətinin hesabına köçürülüb. Haqqında danışılan müqavilə Maliyyə Nazirliyi ilə "Main Investment LTD" arasında razılaşdırılıb.

90 milyon MTN-nin büdcəsinə yatırılıb. Bu məbləğin 30 milyonu Dominikan Respublikasındakı şirkətlərdən birinin bank hesabına köçürülüb. Oradan isə Eldar Mahmudovun oğlu Anar Mahmudovun Latviyanın paytaxtı Rıqa şəhərindəki şirkətlərindən birinin hesabına köçürülüb. Külli miqdarda mənimləmədə və vergidən yayınmaqda təqsirləndirilən Sahib Ağayev barəsində olan cinayət işində şahid qismində Eldar Mahmudov da dindirilib. Eldar Mahmudov şahid qismində dindirilərək ondan 30 milyonun

Eldar Mahmudovu şərikinin

ifadəsi əsasında həbs edə bilərlər

Sahib Ağayev istintaqa ifadəsində Anar Mahmudovun bir neçə ofşor şirkətinin olduğunu açıqlayıb

hara "yoxa" çıxması soruşulmuşdu. Amma sabiq nazir suallara cavabında bundan xəbərsiz olduğunu deyib. Eldar Mahmudov oğlunun şirkəti və biznesi barədə də sual verilib. Digər suallara olduğu kimi, Eldar Mahmudov bu suala da "bilmirəm" cavabını verib.

O, oğlunun Rıqada və digər ölkələrdə bizneslə məşğul olmasından xəbərsiz olduğunu söyləyib. Sahib Ağayev isə istintaqa ifadəsində Anar Mahmudovun bir neçə ofşor şirkətlərinin olduğunu təsdiqləyib. Lakin şirkətlərin sayı və adları barədə dəqiq məlumatın olmadığını deyib. Sahib Ağayev həmçinin sabiq nazirin oğlunun Bakıda rəhbərlik etdiyi şirkətlər və biznesi haqda da ətraflı danışmış. O, Eldar Mahmudovun adamlarının xarici ölkələrdə kimlər vasitəsi ilə ofşor şirkətlər açması,

necə idarə etməsini də izah edib. Sahib Ağayev həmin ifadəsində Mahmudovlarla bağlı maraqlı məqamları da açıb.

Məhkəmə qarşısına çıxarılan şərikinin ifadələri Eldar Mahmudova, onun oğluna hansı perspektivi vəd edir?

Hüquqşünas Əkrəm Həsənov deyir ki, sabiq nazirin şərikinin söylədikləri sənəd-sübutlarla təsdiqini taparsa, Eldar Mahmudov həbs oluna bilər: "Burda müəyyən olunmalıdır ki, pullar hansı hesablara köçürülüb. Həmin hesablara köçürülən pullara nələr alınıb, hansı xidmətlər göstərilib aydınlaşdırılmalıdır. Həmin avadanlıqların, işlərin və xidmətlərin göstərilməsinin bazar qiyməti müəyyən olunmalıdır. Bilinməlidir ki, 90 milyon manat təyinatı üzrə xərclənib və ya şişirtmələrə yol verilməklə pulların hansı

hissəsi mənimlənilib. Həmin pullar ofşor şirkətlər vasitəsi ilə Anar Mahmudovun hesabına köçürülübse, ortada bu haqda iddia varsa, Mahmudovlar özləri həmin pullarla bağlı istintaqa sənədlər təqdim edib dürüstlüklərini ortaya qoya bilərlər. Əks halda, ofşor banklardan hesablar haqda məlumatın alınması mümkündür. Bunu Sahib Ağayev də edə bilər. O, həmin işlərlə məşğul olubsa, pullar ofşorlar vasitəsi ilə ona göndərilibse, həmin sənədləri onun özünün də alması mümkündür. Təəssüf ki, ofşorlarda olan banklar sənədləri vermir, sorğuları cavablandırmırlar".

Əkrəm Həsənov deyir ki, Sahib Ağayevin ifadəsi sənədlərlə bərkidilməyə, həmin ifadə Mahmudovların istintaqa təqsirləndirilən qismində cəlb

edilməsi üçün yeterli deyil: "Hazırda ortada olan ifadə Eldar Mahmudovun, onun oğlunun şahid qismində istintaqa cəlb olunmasına əsas verir. Müəyyən olunsun ki, MTN həmin pulların müqabilində olduqca baha qiymətə avadanlıq alıb, bu açıq-aşkar korrupsiya cinayətidir və buna görə Eldar Mahmudovu da, onun oğlunu da istintaqa cəlb edə bilərlər".

Sahib Ağayev bu il yanvarın 17-də Qazaxıstanda saxlanılaraq Azərbaycana gətirilib. O, Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2-ci (mənimləmə, külli miqdarda törədildikdə) və 213-cü (vergidən yayınma) maddələri ilə ittiham edilir. O, Eldar Mahmudovun iş ortaqlarından biri olub.

□ E.HÜSEYNOV,
"Yeni Müsavat"

"Məktəblərin mühafizəsində qadın polisler də olmalıdır"

Ekspert: "Təhsil müəssisələrini qoruyan şəxslər xüsusi təlimlər keçməlidir"

Azərbaycanda bəzi məktəblərin polis əməkdaşları qoruyur. Həmin məktəblərdə polisler məktəblilərin dərindən ev tez getmələrindən tutmuş, bütün təhlükəsizlik məsələlərinə nəzarət edib, asayışı qoruyurlar. Azərbaycanda orta və ali təhsil müəssisələrinin mühafizəsi məsələsi daha öncələrdə gündəmə gəlib. Xüsusilə də xarici ölkələrdə son illər məktəbə olan terror saldırıları bu məsələni bir qədər də gündəmləşdirib.

Öyrəndik ki, hazırda Azərbaycanda ali və orta təhsil müəssisələrinin bir qismi mühafizə polisi tərəfindən qorunur. Digərlərini isə ya mühafizə şirkətləri, ya da müəssisənin təyin etdiyi şəxslər mühafizə edirlər.

"Yeni Müsavat"a mövzu ilə bağlı danışan ekspert Kamran Əsədov məsələ barəsində detalları açıqladı. Ekspert bildirdi ki, ölkədə 4472 ədəd orta məktəb var ki, bunlardan da 317 ədədi Bakıda yerləşir:

"Polis Mühafizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən qorunan məktəblərin sayı 25-dir. Söhbət Bakının mərkəzində yerləşən məktəblər-

dən gedir. Digər məktəbləri isə özəl mühafizə xidmətinin əməkdaşları qoruyur. Əksər məktəblərimizin mühafizəsi xüsusi qaydada seçilmiş şəxslər tərəfindən qorunmur. Dünyada belə bir təcrübə var; məktəb mühafizəçisi ayrıca təlim görmüş şəxslərdən seçilir. Yoxsa kimi gəldi məktəbə mühafizəçi qoymaqda, iş tamamlanmış. Qaradaş Türkiyədə məktəbin mühafizəçiləri xüsusi təlimlər keçirlər. Eləcə də onlar xarici dil bilgilərinə də sahib olmalıdırlar. Bir zamanlar təklif irəli sürülmüşdü ki, məktəblər polis tərəfindən qorunsun. 2009-cu ilin aprelində

Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında (ADNA) törədilən terror hadisəsindən sonra isə bəzi universitetlərimiz polis tərəfindən mühafizə olundu. Lakin özəl universitetlər kənarında qaldı. Qanunvericilikdə nəzərdə tutulub ki, məktəb özü xidmətlər göstərən fond formalaşdırıb, aidiyyəti üzrə ya özəl şirkətə, ya da dövlətin mühafizə xidmətinə həyata keçirən orqanlarına müraciət edib, öz qapısına silahlı və ya silahsız mühafizəçinin təmini həyata keçirə bilər. Dövlət tərəfindən yalnız məktəblərdə əmək haqları ödənilir. Orada mühafizəçinin pulu nəzərdə tutulmayıb. Bunu, məktəb özü ödəməlidir. Məktəblərdə yalnız dalandar vəzifəsi var ki, onlar bu funksiyaları da yerinə yetirirlər. Hazırda yalnız paytaxtın mərkəzində yerləşən, stra-

teji yerdə olan məktəblər polis tərəfindən mühafizə olunur. Nəzərə alaq ki, dərslər saatı çoxdur və iş saati də 8 saatdır, deməli, yalnız 1 polis iş bitirir. Burada ən azından hər məktəbə 3 polis təyin olunmalıdır".

Ekspert bildirib ki, əgər mühafizə polisə verilsə, həyətində qadın polisler də olmalıdır: "Yeni burada xanım şagirdlərlə işləməyə, onları yoxlamağa ehtiyac yarana bilər. Bunun üçün xanım mühafizəçinin də olması lazımdır. Dünya təcrübəsində belədir ki, məktəblər konkret olaraq kriteriyalar müəyyənləşdirərək, sifariş verirlər. Onlar bildirirlər ki, bizə xoş görünüşlü, xarici dil bilən mühafizəçi lazımdır. Yeni əsas şərtlərdən biri də budur ki, şagirdlərlə çalışan mühafizəçinin sifəti sərt olmasın, uşaqlarla xoş davranıb, ün-

siyyət qura bilsin. Amerikanın 12 ştatında belə bir şey var ki, əgər polisin uşağı yoxdursa, onu məktəbə mühafizəçi götürürlər. Təkcə silahla davranmaq yox, özünümüdəfiə də əsas şərtidir ki, bunlar da xaricdə nəzərə alınır. Ümumilikdə belə demək olar ki, məktəb mühafizəçisi adi polisler deyil. O, xüsusi yangından mühafizəni, fəvqəladə vəziyyətdə davranmağı bilməlidir. Düşünürəm ki, özəl mərkəz yaratmalıyıq. Bu barədə Bakı Şəhər üzrə Təhsil İdarəsinə təklif vermişəm ki, məktəblərdə məktəbli avtobusu təşkil edək və mühafizə işini yoluna qoyaq. Çünki bu gün yollarda tıxac olur, valideynlər öz şəxsi avtomobilləri ilə uşaqları məktəbə aparıb-gətirirlər. Bütün bunların nəticəsində məktəb olan ərazilərdən keçən yollarda sıxlıq yaşanır. Ona görə də məktəbli avtobusları yaradılsaydı, həm uşaqlar, həm valideynlər, həm də yol-

da hərəkət edən digər iştirakçılar üçün bu, müsbət addım olar. Təklif etmişdim ki, Daxili İşlər Nazirliyi ilə müqavilə imzalayım, siz də bu pulu ödəyən, mühafizəçi yetişdirək. Məktəbdə hər kəsin psixologiyası eyni deyil. Buna görə də mühafizəçiləri yetişdirmək lazımdır. Hollandiyada belə bir hadisə vardı ki, uşaq ev tapşırığını etməyi üçün dərse girməyib. Bu, mühafizəçinin diqqətini çəkib və nə üçün dərse girmədiyini soruşub. Səbəbi öyrəndikdən sonra uşaqla birlikdə tapşırığı həll edib, onu dərse yola salıb. Yeni mühafizəçi bax bu cür olmalıdır. Təkcə qışqırmaq, danlamaqla iş həll olmur. Eyni zamanda mühafizəçi uşaqlarla yeri gələndə futbol da oynaya bilər. O, şagirdləri zərərli vərdişlərdən uzaqlaşdırmalı, bununla bağlı təbliğatını əsirgəməməlidir".

□ Əİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 269 (7158) 15 dekabr 2018

İnkassator maşınından yerə pullar səpələndi, qəzalar baş verdi

Amerikanın Nyu-Cersi ştatında sürətli magistral yollardan birində inkassator maşınından yerə pullar səpələndi. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, bu, ciddi qəza situasiyası yaradıb. İnsident İst-Raterford rayonunda, 13 dekabrda, ən qaynar saatda baş verib. Şahidlərin dediyinə görə, insanlar maşınlarını bir kənara qoyub, inkassatorlardan yağın pulları yığmağa çalışırdılar. "İnsanlar pulu görəndə azacıq da olsa, ağilları itirmişdilər. Belə bir təəssürat yaranırdı ki, onlar hər kəsə tüpürməyə hazır idilər, əsas məsələ pullar idi. Ona görə də maşınların magistral yolun ortasında park edirdilər", - bunu da həmin vaxt avtobusla ordan keçən Daniel Şah deyib.

Polis kapitanı Fil Taormin deyib ki, inkassator maşınının arxa qapısındakı qfıl qırıldığı üçün belə vəziyyət yaranıb. Bundan başqa, baş vermiş hadisə iki qəzaya səbəb olsa da, hər hansı insan tələfatı baş verməyib.

Taormin qeyd edib ki, yola nə qədər pul səpələnməsi barədə məlumatı yoxdur. Amma o, vətəndaşlardan yerdən yığıqları pulları geri qaytarmağı tələb edib və belə çağırış səsləndirib. O, vəd edib ki, yerdən pul götürən vətəndaşlara qarşı hər hansı hüquqi məsuliyyət irəli sürülməyəcək. Artıq bir neçə nəfər pulları geri qaytarıblar.

Nəvəsini qanadlı mələk "etdi"

Cənubi İrlandiyanın 62 yaşlı sakini Pamela Daus nəvəsinin "qanadlarla" şeklini çəkib. Bu barədə "The Sun" qəzeti yazıb. 17 yaşlı britaniyalı Emi Nevis nəvəsinin Daundakı evində qonaq qalırdı. Daus nəvəsi pəninin belində gəzintiye çıxarkən qeyri-adi bir çəkiliş edib. Kadrda göyüdən düşən qar Eminin çiyinlərində çıxan qanad təəssüratı yaradıb. "Biz şəkə baxırdıq və mən birdən dedim: bu nədir? Mələk qanadlarına oxşayır", -bunu da anası Kerri Nevis deyib.

10 dekabrda xəbər verilməmişdi ki, Yaponiyanın Çuko Universitetindən olan psixoloq Koxke Takaxaşi optik illüziyanın yeni növünü kəşf edib.

İtmiş atasının skeletini yarım əsr sonra tapdı

Nyu-York ştatının sakini xəbərsiz-ətərsiz itən atasının skeletini evlərinin zirzəmisində tapıb. Bu barədə "New York Post" nəşri xəbər verib. DNK testi nəticəsində skeletin kimə məxsus olduğu təsdiqlənib.

Mayk Keroll və onun uşaqları "Hellouen" bayramı ərəfəsində zirzəmidən sümüksür tapıblar. 12 dekabrda polis təsdiqləyib ki, qalıqlar ataya məxsusdur. "Bu, qeyri-adi olay olsa da, şok edici deyil. Təbii ki, biz acı çəkirik, amma bunun öhdəsindən gələcəyik", - bunu da Keroll deyib.

Koreya müharibəsində iştirak edən Corc Kerol 1961-ci ildə xəbərsiz-ətərsiz itib. Həmin vaxt Mayk 8 aylıq olub. Bütün həyatı boyu amerikan müəyyənləşdirməyə çalışırdı ki, onun atasına nə olub. 1998-ci ildə o, anasından qalan evə sahib olub və daha sonra illərlə qalıqları aşkarlamaq üçün zirzəmidə axtarış işləri aparıb. Maykin sözlərinə görə, falçı ola nə vaxtsa deyib ki, atasının izlərini məhz orda axtarmalıdır. "Falçı mənə dedi ki, o, başına dəyən küt zərbədən ölüb. O, dəqiqləşdirdi ki, onu dəmir boru ilə başından vurublar və diri-diri zirzəmidə basdırıblar", Mayk jurnalistlərə belə deyib. Polislərin versiyasına görə, kişi həqiqətən də başına dəyən küt alətdən dünyasını dəyişib.

Polis baş vermiş bu hadisəni qətl kimi araşdırır. Bundan başqa, Keroll istintaqın davamını istəyir. O, indi atasının hərbi dəfnini təşkil etmək istəyir.

Evi ildırım vurdu, telefonla oynayan uşaq öldü

İndoneziyada telefonla oyun oynayan qız şimşək çaxması nəticəsində dünyasını dəyişib. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verib. Hadisə 12 dekabrda baş verib. 6 yaşlı Salsabila Ayu Putri şimşəkli, yağışlı havada şarj alətinə taxılmış telefonunda oyun oynayırmış.

Evi şimşək vurub. Qızın anası Vidiya şarj alətini elektrikdən ayırıb, amma onu cərəyan vurub. O, geri döndəndə görüb ki, qızı da yerə uzanıb, telefon da əlində. Vidiya uşağı qaldıranda görüb ki, ildırım çaxması nəticəsində uşağın üzündə yanığı izi var, onun sinəsi isə qaralıb. Qadın yardım üçün qonşularına müraciət etsə də, çox gec olub. Uşaq artıq nəfəs almırmış. Polisin açıqlamasına görə, qızın ailəsi onun bədəninin ekspertizadan keçirilməsinə razı olmayıb.

QOÇ - Dekabr ayının bu təqvimini daha çox yeni əlaqələrlə yadda qalacaq. Qərribə də olsa, ulduzlar məsləhət görür ki, bu gün birinci başlamayasınız. Bir sözlə, risk etməyə dəyməz.

BUGA - Sizin üçün həftənin ən gərgin iş günüdür. Bu səbəbdən də səbrli və məsuliyyətli olmağınız vacibdir. Yorulsanız, axşama yaxın qonaq gedin. Dostlarınızla ünsiyyətdə diqqətli olun.

ƏKİZLƏR - Bütün vaxtınızı ailə-sevgi münasibətlərinin yaxşılaşmasına yönəldin. Qarşı tərəfə güzəştə getməyi bacarsanız, sizə qarşı rəğbət daha da artacaq. Uzaq yola çıxmayın.

XƏRÇƏNG - Qarşılıqlı münasibətlərdə ümumi vəziyyət qənaətbəxş olsa da, işlə bağlı müəyyən xoşgəlməzliklər də istisna olunmur. Qərar çıxarkən mövcud reallığı mütləq nəzərə alın.

ŞİR - Hansısa uğura yiyələnmək fikrinə düşməyin. Yaxşı olar ki, başınızı aşağı salıb gündəlik qaygılarınızla məşğul olasınız. Hələ vaxtı deyil dəyə səbr etməlisiniz. İqlim dəyişkənliyi səbəbindən səhhətinizi qoruyun.

QIZ - Sədaqətinə şübhə ilə yanaşdığınız adamlarla ciddi işbirliyi yaratmağa çalışmayın. Əks təqdirdə əliniz boşda qalacaq. Əməkdaşlıq zəminində ehtiyatlılıq tədbirlərindən yararlanın.

TƏRƏZİ - "Üçüncü artıqdır" prinsipini qulağınızda sırğa edin. Çünki istənilən məsələdə yalnız ikitərəfli mövqe nümayiş etdirməklə uğur qazana bilərsiniz. Daxili orqanlarınıza fikir verin.

ƏQRƏB - Təxminən saat 14-ə qədər gərgin məqamlar yaşaya bilərsiniz. Göstərilən ərəfədə kiminsə işinə müdaxilə etməyin. Sonrakı saatlarda sevindirici xəbərlərin şahidi olacaqsınız. Özünüzü zəif hesab etməyin.

OXATAN - Yeni əlaqə və sövdələşmələr üçün normal gündür. Əlavə işlərə, xüsusən də əyləncələrə meyl etməyin. Ən azı ona görə ki, iştirakçısı olduğunuz hər bir mükəmmələrdə vəziyyət xeyrinizə olacaq.

OĞLAQ - Qarşınızda duran bu maraqlı təqvimdə bütün gücünüzü münasibətlərin tənzimlənməsinə yönəldin. Böyüklük göstərin, təmkinli olun. Bunu bacardığınız təqdirdə günün ümumi mənzərəsindən razı qalacaqsınız.

SUTÖKƏN - Dekabr ayının ən uğurlu günlərindən birini yaşayacaqsınız. Odur ki, özünüzdə təmkin tapıb emosiyalara uymayın. Saat 13-dən sonra fəaliyyətinizdə irəliləyişlər olmalıdır.

BALIQLAR - Baxmayaraq ki Ay bürcünüzdə qərar tutub, ciddi perspektivlər haqqında düşünməyə dəyər. Yaxın gələcəyiniz hazırkı seçiminizdən birbaşa asılıdır. Bu gün şəxsi büdcənizin artmasında ilk addımlarınızı da ata bilərsiniz.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Balıq yesəniz, depressiyaya düşməyəcəksiz

Aparılan araşdırmalar tez-tez balıq yeyənlərin depressiyaya düşmədiyini sübut edib. 150 mindən çox insanın iştirak etdiyi 26 müxtəlif araşdırmanın nəticələri balığın depressiyaya düşmək riskini təxminən 17 faiz azaltdığını göstərib.

Tədqiqatçılar bunu balığın tərkibindəki yağ turşuları ilə əlaqələndirirlər. Belə ki, balığın ehtiva etdiyi omega3 yağ turşuları dopamin və serotonin hormonlarının daha aktiv olmasını təmin edir. Bu da insanın özünü daha xoşbəxt hiss etməsinə və depressiyadan uzaqlaşmasına səbəb olur. Ancaq araşdırmaçıların depressiyaya qarşı hansı balıq növünün daha təsirli olduğunu müəyyənləşdirə bilməyiblər. Tədqiqatlar davam edir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100